

Prav v tej bolnici je sodnik Tamburino včeraj prvič zaslišal generala. O poteku zasliševanja ni niti najmanjše vesti, saj na padovskem sodišču noče ničesar črniti niti besede. Tu so namreč dokaj razburjene niti zaradi objave utemeljitve obtožnice proti generalu Miceliju ter se sprašujejo, kako je dokument, za katerega velja sodna tajnost, prišel v roke agenciji ANSA, ki je vest kot prvi objavila in ki so jo nato povzeli skoraj vsi dnevniki.

Sodnik Tamburino je v tej epizodi sklenil uvesti posebno preiskavo in v ta namen poslal v Rim nekega kapetana in nekega podčastnika padovskih karabinjerjev. Slednja sta sinoci obiskala osrednji sedež agencije ANSA in zaslišala njenega direktorja ter sodnega uradnika. Izročila je bil prepis članka, ki ga je objavila agencija, ne pa originalni dokument, na osnovi katerega je bil članek napisan. Kapetan in podčast-

znaučaja kot objektivno omejevanje častnikarjev pri opravljanju poklica. V telegramih vsedravno združenje potrjuje odločenost celotne kategorije, da v interesu demokracije in zaščito republikanskih ustanov prispeva k odkrivanju resnice o temahnih prevratniških epizodah. Tudi častnikarska zbornica je poslala protestne telegrame Leoneju, Zagariju in generalnemu pravdniku rimskega kasijskega sodišča.

Tiskovni urad obrambnega ministrstva medtem poroča, da bo armadni general Miceli na 12. oktobra 1925 prevzel dovoljeto tretjega armadnega zbora namesto generala Cristauda, ki gre v pokoj. Kot je znano, bi moral to funkcijo prevzeti gen. Miceli, čigar imenovanje na to mesto pa je bilo suspendirano, potem ko je bil general vpleten v sodne preiskave o Borghesejevem poskusu državnega udara in o tako imenovani četvrtnici.

ZARADI ZAPLETENIH POLITIČNIH POGAJANJ PONOVNIH 15 DNI ODLOGA

Deželni svet se bo sestal 22. novembra da izvoli predsednika in deželni odbor

Ostra kritika Cuffara na račun politike KD - Pittoni o izrednem načrtu ukrepov in o zaščiti slovenske manjšine

Seja deželnega sveta je potekala točno po predvidenem programu: predstavniki leve sredine so predlagali odločitev na 22. november, opozicija pa je ostro protestirala zaradi načina obravnavanja krize in zaradi v bistvu še vedno nespremenjene metode upravljanja, tako, da so komunisti še pred glasovanjem zapustili sejno dvorano, vsi ostali svetovalci opozicije in med njimi tudi Stoka (Slovenska skupnost) pa so glasovali proti odločitvi seje.

Zato je morda edino novost predstavljal izjava, v imenu strank leve sredine, deželnega svetovaleca PSDI Vitaleja, da se pogajajo za obnovitev levosredinske uravne, iz česar bi se dalo sklepati, da so vsaj delno premostili prvo stopničko težav in da se za sedaj ne govori o enobarni upravni rešitvi in da so torej opustili rešitev po rimskem vzorcu. Svetovalec Vitale je v tej zvezi ugotovil, da je prišlo do značilnih konvergenč in da se zavedajo obstoja resnih vprašanj, na katera je treba odgovoriti. Med temi je navedel skrb za zaposlitev, pomoč krajevnim ustanovam, stanovanjsko izgradnjo, šolstvo, promet in izdelavo področnih načrtov.

Za opozicijo je zelo ostro nastopil tajnik deželnega komiteja KPI Cuffaro, ki je ugotovil, da se za sedanjim upravljanjem rednih poslov s strani odbora v ostavki, v resnici skriva stara politika razdeljevanja denarja na levo in desno, vendar pa vedno v korist rdnih krogov, ki so povezani z demokristjani. Cuffaro je ugotovil, da ni mogoče pristati na stališča KD o načinu reševanja krize, ki pomeni, da je opozicija obveščena o poteku razgovorov samo iz tiska, ker KD zavrača demokratično vzporedje in v stvarni odnos z delovnimi ljudmi, katere zastopajo sindikati in komunisti. V tej zvezi je Cuffaro vprašal zlasti socialiste pa tudi druge laične stranke, koliko so pripravljeni pristajati na izsiljevanje KD. Med tem delom razprave je prišlo do ostrega prekinanja, ker se je razveljavil načelnik demokristjanske skupine Del Gobbo, ki je na njemu lasten način segel govorniku v besedo.

Cuffaro je nato prešel na obravnavo vzrokov krize in v tej zvezi je tudi govoril o notranji igri v KD za oblast, kar objektivno potiska na stara stališča tudi napredni del demokristjanske stranke. Za njim je spregovoril v imenu skupine Pittoni (PSI), ki je dejal, da so odločitve razprave in glasovanja zahtevale vse štiri stranke, ker to ni zahtevala samo KD, temveč potreba vseh štirih partnerjev. Pogajanja so težavna in se na njih nujno odražajo tudi težave pri sestavi vsedržavne vlade. Ustvariti je treba pravičen odnos med strankami in večino, ki je avtonomna in ki ima lastne glasove, ki pa ima tudi poseben odnos do demokratične opozicije in predvsem s komunisti ter sindikati. Pittoni je podčrtal, da je treba ustvariti nov odnos in da je na nov način treba zastaviti vprašanja antifasizma, demokracije ter reševanja vprašanj

ali drugih skladov nižja cena za potrebe kmečkega dela. L. V.

Pred ministrom za delo težave Enale, Inapli in Iniasa

Podpredsednik deželnega odbora De Carli in odbornik za delo Romano sta včeraj v Rimu prikazala ministru za delo Bertoldiju težavnost položaja, v katerem se nahajajo zavodi Enale, Iniasa in Inapli, ki se ukvarjajo s strokovnim izobraževanjem mladih kadrov. Omenjene ustanove so zasle v težave zaradi zamude, s katero državne oblasti rešujejo vprašanja pristojnosti na področju strokovnega izobraževanja. De Carli in Romano sta poudarila nujnost potrditve letošnjih težav, če so jih omenjene ustanove že imele v načrtu in ki so bili odloženi zaradi neurejenosti njihovega položaja.

KER UKREP NAJBOLJ PRIZADENE KMETOVALCE

Po sklepu ministrskega odbora za ceno bodo potrošniki vodo in tržaski občini morali od 11. t. m. plačevati vodo znatno dražje kot doslej. Če ta ukrep prizadene na splošno vse občane, pomeni za kmetovalce, zlasti za vrtnarje in cvetličarje, ki delujejo na območju tržaskih občine, nadaljnje in nevzdržno povečanje proizvodnih stroškov. Zato je Kmečka zveza zaprosila pristojnega občinskega odbornika za njen sestanek, da mu obrazloži svoja stališča in predloge.

Odbornik za občinske storitve dr. Abate je v četrtki sprejel predstavnika Dušana Kodriča in tajnika Lucijana Volka, ki sta mu tolmačila zasledenost in nasprotovanje tržaskih kmetov novemu bremenu, ki nadalje odjeda njihov skromen zaslužek in naravno prispeva tudi k nadaljnjemu višanju cen pri potrošnikih.

Kmečka zveza je že mnogo let vztrajno nastopala pri občinski upravi in drugih pristojnih oblasteh, da se nasprotno prizna kmetom nižja cena vode za namakanje, kot pred koncem vojne in v času za vojniške vojaške uprave, ker je nepravilno in nesmotrno, da so prisiljeni plačevati za sredstva za pridelovanje isto ceno kot za pitno vodo. Zato je nova podražitev nevzdržna in nesprejemljiva. Predstavnika Kmečke zveze sta torej predlagala, naj občinska uprava poskrbi za določitev nižje cene vode za kmetijske potrebe.

Odbornik Abate je priznal upravičenost stališč Kmečke zveze in je izrazil pripravljenost občinske uprave, da se poišče zadovoljiva rešitev, čeprav ji omenjeni sklep medministrskega odbora veže roke, ker ga je prisiljena izvajati kot vsak zakon. Predstavnika kmečke organizacije sta se odborniku zahvalila in sta mu povedala, da bo Kmečka zveza posegla pri vseh pristojnih oblasteh, da bo omogočena s prispevkom deželne uprave

ali drugih skladov nižja cena za potrebe kmečkega dela. L. V.

Pred ministrom za delo težave Enale, Inapli in Iniasa

Podpredsednik deželnega odbora De Carli in odbornik za delo Romano sta včeraj v Rimu prikazala ministru za delo Bertoldiju težavnost položaja, v katerem se nahajajo zavodi Enale, Iniasa in Inapli, ki se ukvarjajo s strokovnim izobraževanjem mladih kadrov. Omenjene ustanove so zasle v težave zaradi zamude, s katero državne oblasti rešujejo vprašanja pristojnosti na področju strokovnega izobraževanja. De Carli in Romano sta poudarila nujnost potrditve letošnjih težav, če so jih omenjene ustanove že imele v načrtu in ki so bili odloženi zaradi neurejenosti njihovega položaja.

KER UKREP NAJBOLJ PRIZADENE KMETOVALCE

Po sklepu ministrskega odbora za ceno bodo potrošniki vodo in tržaski občini morali od 11. t. m. plačevati vodo znatno dražje kot doslej. Če ta ukrep prizadene na splošno vse občane, pomeni za kmetovalce, zlasti za vrtnarje in cvetličarje, ki delujejo na območju tržaskih občine, nadaljnje in nevzdržno povečanje proizvodnih stroškov. Zato je Kmečka zveza zaprosila pristojnega občinskega odbornika za njen sestanek, da mu obrazloži svoja stališča in predloge.

Odbornik za občinske storitve dr. Abate je v četrtki sprejel predstavnika Dušana Kodriča in tajnika Lucijana Volka, ki sta mu tolmačila zasledenost in nasprotovanje tržaskih kmetov novemu bremenu, ki nadalje odjeda njihov skromen zaslužek in naravno prispeva tudi k nadaljnjemu višanju cen pri potrošnikih.

Kmečka zveza je že mnogo let vztrajno nastopala pri občinski upravi in drugih pristojnih oblasteh, da se nasprotno prizna kmetom nižja cena vode za namakanje, kot pred koncem vojne in v času za vojniške vojaške uprave, ker je nepravilno in nesmotrno, da so prisiljeni plačevati za sredstva za pridelovanje isto ceno kot za pitno vodo. Zato je nova podražitev nevzdržna in nesprejemljiva. Predstavnika Kmečke zveze sta torej predlagala, naj občinska uprava poskrbi za določitev nižje cene vode za kmetijske potrebe.

Odbornik Abate je priznal upravičenost stališč Kmečke zveze in je izrazil pripravljenost občinske uprave, da se poišče zadovoljiva rešitev, čeprav ji omenjeni sklep medministrskega odbora veže roke, ker ga je prisiljena izvajati kot vsak zakon. Predstavnika kmečke organizacije sta se odborniku zahvalila in sta mu povedala, da bo Kmečka zveza posegla pri vseh pristojnih oblasteh, da bo omogočena s prispevkom deželne uprave

SPREVODI PO MESTU IN ZBOROVANJE NA TRGU GOLDONI

Stavkajoči delavci in upokoenci zahtevajo izboljšanje kupne moči mezd

Govorila sta član osrednjega vodstva UIL in pokrajinski tajnik CGIL Stavka zaradi prekinitve pogajanj z Intersindom in Confindustrio

V okviru splošnega boja za izboljšanje kupne moči delavskih plač, za ovrednotenje točke draginskih doklade in za zajamčeno plačo je bila včeraj po vsej Italiji, in tako tudi v Trstu šesturna splošna stavka, ki je zajela delavce v industriji in trgovini. Zaradi svojih specifičnih problemov pa so nekatere stroke oklicale celodnevno stavko, zlasti gradbeni in pristaniški delavci, ki opozarjajo na hudo krizo v gradbeni dejavnosti in na vedno večjo brezposelnost, oziroma na krizo tržaskega pomorstva ter pristaniškega gospodarstva. Dve uri so stavkali delavci, zaposleni pri javnih prevozi, splošni stavki pa so se s svojo manifestacijo pridružili tudi upokoenci, ki so zaradi naglega naraščanja draginje še najbolj prizadeti.

Do stavke, ki so jo oklicali sindikati CGIL, CISL in UIL, je prišlo zaradi razbitja pogajanj s Confindustrio in Intersindom o draginskih dokladi. Tudi tokrat so priza-

ali drugih skladov nižja cena za potrebe kmečkega dela. L. V.

Pred ministrom za delo težave Enale, Inapli in Iniasa

Podpredsednik deželnega odbora De Carli in odbornik za delo Romano sta včeraj v Rimu prikazala ministru za delo Bertoldiju težavnost položaja, v katerem se nahajajo zavodi Enale, Iniasa in Inapli, ki se ukvarjajo s strokovnim izobraževanjem mladih kadrov. Omenjene ustanove so zasle v težave zaradi zamude, s katero državne oblasti rešujejo vprašanja pristojnosti na področju strokovnega izobraževanja. De Carli in Romano sta poudarila nujnost potrditve letošnjih težav, če so jih omenjene ustanove že imele v načrtu in ki so bili odloženi zaradi neurejenosti njihovega položaja.

KER UKREP NAJBOLJ PRIZADENE KMETOVALCE

Po sklepu ministrskega odbora za ceno bodo potrošniki vodo in tržaski občini morali od 11. t. m. plačevati vodo znatno dražje kot doslej. Če ta ukrep prizadene na splošno vse občane, pomeni za kmetovalce, zlasti za vrtnarje in cvetličarje, ki delujejo na območju tržaskih občine, nadaljnje in nevzdržno povečanje proizvodnih stroškov. Zato je Kmečka zveza zaprosila pristojnega občinskega odbornika za njen sestanek, da mu obrazloži svoja stališča in predloge.

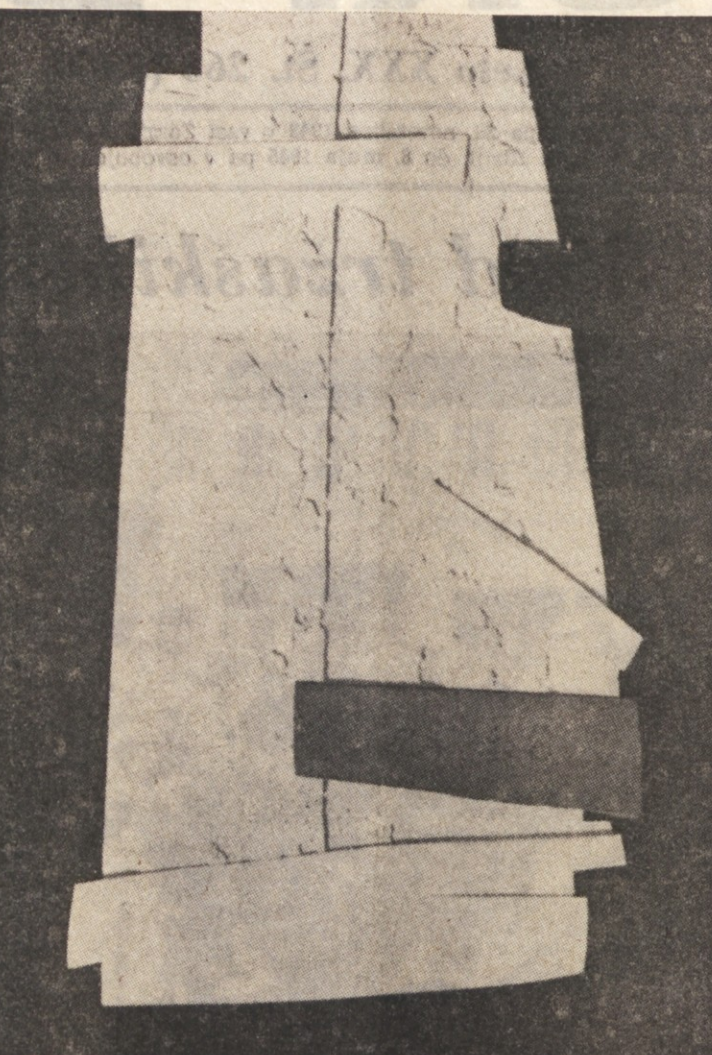
Odbornik za občinske storitve dr. Abate je v četrtki sprejel predstavnika Dušana Kodriča in tajnika Lucijana Volka, ki sta mu tolmačila zasledenost in nasprotovanje tržaskih kmetov novemu bremenu, ki nadalje odjeda njihov skromen zaslužek in naravno prispeva tudi k nadaljnjemu višanju cen pri potrošnikih.

Kmečka zveza je že mnogo let vztrajno nastopala pri občinski upravi in drugih pristojnih oblasteh, da se nasprotno prizna kmetom nižja cena vode za namakanje, kot pred koncem vojne in v času za vojniške vojaške uprave, ker je nepravilno in nesmotrno, da so prisiljeni plačevati za sredstva za pridelovanje isto ceno kot za pitno vodo. Zato je nova podražitev nevzdržna in nesprejemljiva. Predstavnika Kmečke zveze sta torej predlagala, naj občinska uprava poskrbi za določitev nižje cene vode za kmetijske potrebe.

Odbornik Abate je priznal upravičenost stališč Kmečke zveze in je izrazil pripravljenost občinske uprave, da se poišče zadovoljiva rešitev, čeprav ji omenjeni sklep medministrskega odbora veže roke, ker ga je prisiljena izvajati kot vsak zakon. Predstavnika kmečke organizacije sta se odborniku zahvalila in sta mu povedala, da bo Kmečka zveza posegla pri vseh pristojnih oblasteh, da bo omogočena s prispevkom deželne uprave

ali drugih skladov nižja cena za potrebe kmečkega dela. L. V.

Spacal v galeriji «Forum»

Danes ob 18.30 bo v umetniški galeriji «Forum» v Ul. Coroneo 1 odprl razstavo svojih del znani tržaski slikar Ljubo Spacal, ki se tokrat ne bo predstavil s svojo grafiko, pač pa je za sedanjorazstavo pripravil izključno olja

Černigojev film o sebi in delu

Prof. August Černigoj, ki zaključuje razstavo svoje novejše grafike v galeriji Carlesius v Ulici Marconi, bo danes proti večeru prikazal v galeriji biografsko zabavni film o sebi in svojem delu. Srečanje z umetnikom in predvajanje njegovega filma bo ob 19. uri.

Kipar Drago Tršar v galeriji «La Lanterna»

V vrsto pomembnejših umetniških prireditelj v Trstu prav gotovo spada danes tudi odprtje razstave, ki jo prireja v umetniški galeriji «La Lanterna» v Ulici S. Nikolaja 6 slovenski kipar Drago Tršar, ki bo v našem mestu gostoval vse do 29. t. m. Z Dragom Tršarjem oziroma z njegovo umetnostjo se je Trst srečal že pred kakimi 20 leti, ko je znani ljubljanski kipar priredil osebno razstavo v tedaj zelo pomembni galeriji «La Cavanata» na istoimenskem trgu. Pozneje smo pa še večkrat srečavali pri nas, med drugim tudi pred leti na razstavi tržaskih in slovenskih kiparjev v Devinu. Odprtje razstave del Draga Tršarja bo danes ob 19. uri.

Družino Modre in Jordana Kuzmicija je osredil sinček DAMJAN Srečnina staršema čestitajo pevcu in odboru PD «V. Vodnik».

PO PODATKIH TRGOVINSKE ZBORNICE

Deževno vreme v septembru negativno vplivalo na trgateg

V trgovini novo naraščanje cen - Ugoden razvoj industrijske proizvodnje

Statistična služba trgovinske zbornice je objavila redno poročilo o razvoju gospodarskih dejavnosti v tržaski pokrajini v preteklem septembru. V poglavju o kmetijstvu se v poročilu naglašja, da je bilo vreme v prvi polovici meseca suho in razmeroma toplo, medtem ko je v drugi polovici prevladoval deževno vreme. Poljske kulture so se razvijale nekoliko nad povprečjem, deževno vreme pa je negativno vplivalo na letošnjo trgateg. Letošnje vino bo prav zaradi dežja v drugi polovici septembra nekoliko slabše od pričakovane, pa tudi količina bo manjša. Iz istega razloga je bilo ugodno, ker je bilo povsod dovolj.

Poročilo se ukvarja tudi s turizmom in ugotavlja, da je bil razvoj tega področja v letošnjem letu nekoliko slabši kakor lani: v prvih devetih mesecih 1974 je v hotelih na Tržaskem prenočilo skupno 375 tisoč 947 (v istem času lani 386.170) italijanskih in 223.809 (lani 226.380) tujih turistov.

Promet v tržaskih trgovinah na drobno je bil v preteklem septembru nekoliko živahniji kakor v prejšnjih mesecih. To so opazili predvsem v trgovinah z oblačili, obutvijo in šolskimi potrebščinami, kar spravlja v zvezo z letošnjim začetkom novega šolskega leta. Trgovine so v tem času nabavile več zimskega blaga, tako da so se začele skoraj povsod povečale. Pri vseh artiklih so cene v septembru v večji ali manjši meri narastle.

V poglavju o razvoju industrijskih dejavnosti se omenja, da je proizvodnja v železarni Italsider pod škednjem v letošnjem letu znatno napredovala v primeri z lanskim: do konca septembra je namreč proizvodnja surovega železa dosegla 427.295 (lani do konca septembra 411.808 ton), proizvodnja ko-

JUTRI POPOLDAN V KULTURNEM DOMU

Orkestralno-vokalni koncert orkestra in zbora RTV Zagreb

Nastopili bodo tudi solisti Mirka Klarić (sopran), Mitja Gregorac (tenor) in Ljerka Pleslić-Bjelinski

Ljubitelji glasbe prav gotovo že z nestrpnostjo pričakujejo jutrišnji redni abonmajski koncert Glasbene matice, ko se bodo v Kulturnem domu predstavili veliki simfonični orkester in zbor Radiotelevizije Zagreb s solisti Mirko Klarić (sopran), Mitjem Gregoracem (tenor) in Ljerko Pleslić-Bjelinski (klavir).

Koncerta s tolikšno zasedbo v našem Kulturnem domu še nismo imeli in bo že samo zaradi tega velik umetniški dogodek. Poudariti pa je treba, da prihajata v goste glasbeni korpusa s solisti z velikim mednarodnim ugledom. Tako orkester kot zbor sta namreč nastopala že skoraj po vsej Evropi in na najpomembnejših odrih ter povsod žela laskave ocene občinstva in strokovnih ocenjevalcev. Pri nas bosta skupno s solisti izvajala zanimiv spored iz jugoslovanske simfonične zakladnice: uverturo iz Baranovičeve opere «Srženo-košeno», Bruna Bjelinskega Concertino za klavir, godala in tolkala, ter Ivana Brkanovića «Triptihon».

Jutrišnji koncert pa ima še drugi pomen: gostovanje zagrebških ansamblov se uokvirja v programske smernice naše Glasbene matice, da z gostovanji iz Jugoslavije posreduje ustvarjalne in poustvarjalne doživetje iz posameznih republik sosedne države, s čimer opravlja tudi plemenito poslanstvo kulturnega zbliževanja in oplajanja.

Iz vseh teh razlogov smemo pričakovati, da bo Kulturni dom jutri poln ljubiteljev glasbe.

● Sekcija KPI pri Sv. Vidu priredi danes ob 15. do 18. ure razstavo o šolskih delegiranih zakonih in novem vodenju šole. O tem bo ob 17. uri govoril tajnik univerzitetne sekcije «E. Curiel» Nicola De Cesare.

SLOVENSKI MLADINSKI CENTER
Dijaški dom «Srečko Kosovel»
Ul. Ginnastica 72
vabi danes, 9. novembra 1974 ob 18. uri na

PEVSKO GLASBENI KONCERT

ki ga priredi Zveza slepih in slabovidnih Slovencev. Kulturni spored bodo izvajali člani Zveze iz Celja, Kranja, Ljubljane, Maribora in gojenici Zavoda za slepo in slabovidno mladino iz Ljubljane.

Vstop prost! Vljudno vabljeni!

MLADINSKI KROZEK TRST
Ulica Ginnastica 72

priredi drevi ob 20. uri

PLES

za člansko izkaznico, ki daje dostop na vse prireditve krožka, sta potrebni dve sliki in prijavica, ki se lahko izpolni uro pred začetkom plesa.

Pokrajinsko kmetijsko nadzornišvo v Trstu sporoča, da je bilo na podlagi deželnih zakonov 29.12.1965, št. 33 in 28.11.1971, št. 67 področje Repna priznано za oškodovano od vremenskih nepravil.

Vinogradniki iz Repna, ki so utrpeli škodo od slane dne 13. in 14. aprila letos, lahko predložijo prošnjo za dodelitev ugodnega posojila do vključno 8. decembra letos.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE - Trst
Kulturni dom

JURČEK
pravilica v 4 dejanjih s prologom
Scena DEMETRIJ CEJ
Kostumi MARIJA VIDAU
Glasba ALEKSANDER VODOPIVEC
Režija MARIO URŠIĆ
V torek, 12. t. m., ob 15.30
PREMIERA

Gledališča

VERDI

Danes ob 18. uri bo druga uprizoritev Puccinijevga «Triptihona». Medtem se pripravljata druga opera na sporedu, in sicer Donizettijev «Ljubezni napoj» (dirigent Oliviero de Fabritius, režija Marta Lantieri, glavni igralci Margherita Guglielmi, Beniamino Prior in Rolando Panerai). Premiera novega dela bo v torek, 12. novembra. V ponedeljek ob 18.45 bo kritik milanskega dnevnika «Il Giorno» Lorenzo Arruga v prostorih CCA govoril o Donizettijevi operi «Ljubezni napoj».

POLITEAMA ROSSETTI

Danes in jutri ob 16. in ob 20.30 dve predstavi dela «Avstrija je bila urejena dežela». Rezervacije in informacije pri osrednji blagajni v Pasazi Protti 2, tel. 36-372 — 38-547.

Razstave

V galeriji Torbandena je odprl razstavo svojih del znani videnski slikar Zizgana.

V galeriji Russo v Pasazi Rossoni razstavlja tržaski slikar Deziderij Svava.

V občinski galeriji razstavlja tržaski slikar Renato Deschmann in Mario La Bianca. Umetnika bosta razstavljala do 13. novembra.

Danes, 9. t. m. bosta v veži hotela Jolly odprla svojo razstavo beneska slikarja Beltrame in Lozzi. Danes, 9. t. m. bo ob 18.30 v galeriji «Forum» odprl razstavo svojih zadnjih del tržaski slikar Ljubo Spacal.

V krožku Trgovske mornarice v Ul. Roma 15 razstavlja Laura Perez, ki bo razstavljala do 15. t. m.

V Tržaski knjigarni razstavlja Zora Koren Skerik najnovejša tihotizna in portrete v tehniki kolaž in olje. Razstava bo do konca novembra.

Včeraj-danes

Danes, SOBOTA, 9. novembra NEVENKA
Sonce vzide ob 6.56 in zatone ob 16.42 — Dolžina dneva 9.46 — Luna vzide ob 1.28 in zatone ob 14.00
Jutri, NEDELJA, 10. novembra ANDREJ

Vreme včeraj: najvišja temperatura 12,9 stopinje, najnižja 8,6, ob 19. uri 9,8 stopinje, zračni tlak 1022 mb, rahlo narašča, veter 15 s, sunki 30 km na uro severovzhodno, vlaga 46, odstotna, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 13,6 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

Dne 8. novembra 1974 se je v Trstu rodilo 10 otrok, umrlo pa so 4 osebe.

UMRLI SO: 66-letna Italia Loperfido vd. Senari, 78-letna Chiara Cavalliere vd. Petrucci, 74-letna Anna Svetlic in 76-letna Teresa Manzoni vd. Candusso.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 13. do 16. ure)
Alla Basilica, Ul. S. Giusto 1; Croce Verde, Ul. Settefontane 3; Alla Giustizia, Trg Libertà 6; Alla Testa d'oro, Ul. Mazzini 43.

NOCNA SLUŽBA LEKARN

(od 19.30 do 8.30)
Al Lloyd, Ul. Orologio 6 — Ul. Diaz 2; Alla Salute, Ul. Giulia 1; Piccola, Ul. Orlandi 2; All'Annunziata, Trg Valmaura 11.

LEKARNE V OKOLICI

Bojunec (tel. 228-124), Bazovica (tel. 226-165), Opčine (tel. 211-001), Prosek (tel. 225-141), Božje polje — Zgonik (tel. 225-596), Nabrežina (tel. 200-121), Sesljan (tel. 209-197), Zavle (tel. 213-137), Milje (tel. 271-124).

SOZALJA

Ob smrti svojega člana, stoodstnega invalida NOV, Josipa Cotarja, izraža žalost svojemu nogometašu sorodnikom globoko sožalje.

Športno združenje «Gaja» izreka globoko sožalje svojemu nogometašu Sergiju Grčiću ob izgubi drage nove.

Prispevki

V počastitev spomina Ivanke Bertot darujeta Dana in Boris Možina 5.000 lir za Dijaško matiko.

JUSTINA MILKOVIČ roj. BERCE

Pogreb bo danes, 9. t. m., ob 9.15 iz mrtvašnice glavne bolnišnice naravnost v cerkev na Opčinah.

Zalostno vest sporočajo: mož Alojz, hči Olga z možem Ludvikom Gregorčičem, vnuk Sergij, brat, sestra, svakinja, nečaki ter drugi sorodniki.

Opčine, 9. novembra 1974
Pogrebno podjetje Zimolo

GLASBENA MATICA - TRST

Sezona 1974-75

Drugi abonmajski koncert

Jutri, 10. novembra, ob 17. uri v Kulturnem domu

Simfonični orkester in zbor RTV Zagreb

Dirigent: IGOR KULJERIĆ

Solisti:

MIRKA KLARIĆ — sopran
MITJA GREGORAC — tenor
LJERKA PLESLIĆ — klavir

Rezervacije, prodaja vstopnic in abonmajev v pisarni Glasbene matice (Ul. R. Manna 29 — tel. 41-86-05) ter eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Kino

Ariston I.N.C. 16.00 «Viva la muerte». Barvni film režiserja Fernanda Arbabla. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Nazionale 16.00 «Il ritorno di Zanna bianca». Virna Lisi in Franco Nero. Barvni film.

Excelsior 16.00 «Herbie il maggiolino sempre più matto». Walt Disneyev film v barvah. Igrajo Helen Hayes, Ken Berry, Stefanie Powers in drugi.

Grattacielo 16.00 «L'erotomane». Film v barvah režiserja Marca Vicaria. Igrajo: Gastone Moschin, Isabella Biagini, Milena Vukotić, Neda Arnerić. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Fenice 16.00 «Romanzo popolare». Barvni zabavni film, v katerem igra U. Tognazzi in Ornella Muti.

Eden 16.00 «Il grande Gatsby». Film v barvah, v katerem igra Robert Redford in Mia Farrow.

Ritz 15.30 — 17.45 — 20.00 — 22.15 «Mio dio, come sono caduta in basso». Igrata Laura Antonelli in Alberto Lionello. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Aurora 16.15 «Il fiore della mille e una notte». Barvni film režiserja P. P. Pasolinija. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Capitol 15.00 «La stangata». Barvni film. Vstopnina 700 lir.

Cristallo 16.30 «Il domestico». Lando Buzzanca. Barvni film.

Impero 16.30 «Peccato veniale». Film v barvah, v katerem igra Laura Antonelli. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Filodrammatico 16.30—22.00 «La minorenne». Barvni film. Igrata Gloria Guida in Corrado Pani. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Moderno 16.30 «La via dei babiluini». Barvni film, v katerem igra Catherine Spaak in Pippo Franco.

Ideale 16.00 «L'emigrante». Barvni film, v katerem nastopata Adriano Celentano in Claudia Mori.

SEJA DEŽELNEGA TEHNIČNEGA ODBORA ZA INDUSTRIJO

Skoraj 7 milijard podpore za 3800 novih delovnih mest

Pet novih podjetij v goratih področjih Furlanije-Juljske krajine

Te dni se je v Trstu sestel deželni posvetovalni odbor, ki mu predseduje odbornik Nereo Stopper (KD) in katerega naloga je pregledati urošnje industrijskih podjetij za finančne podpore delne uprave.

Gre za podpore, ki jih deželna uprava nudi industrijskim podjetjem za širjenje ali tehnološko obnavljanje svojih naprav v okviru deželne ozemlja, kakor določa zakon št. 25 iz leta 1965.

Na predlog odbornika Stopperja je odbor odobril 117 prošelj, ki so bile vlozene letos. Gre za podporo 3 milijarde in 302 milijona lir, s katerimi bo dežela pripomogla omenjenim industrijam, da najamejo posojila po nižjih obrestnih merah (7 in pol odstotka) v nadaljnjih desetih letih za skupno vrednost nad 3 milijarde, ki bo znašala približno 33 milijard in 250 milijonov lir.

Ko je analiziral značilnosti industrijskih podjetij, katerim je letos dežela odobrila podporo, je odbornik Stopper naglasil, da rge v 103 primerih za «male industrije», v dvanajstih za «srednje», medtem ko sta podporo prejeli samo dve večji industriji.

Stopper je poudaril, da služijo te deželne podpore povečanju zaposlitve v Furlaniji - Juljski krajini, kajti skupna naložba 33 milijard pomeni tudi novih delovnih mest za 3553 oseb. Po Stopperjevemu mnenju je to mnogo.

Poudariti velja, da se bo število zaposlenih v omenjenih industrijah zvišalo na to število šele tedaj, ko bodo uresničene naložbe in zadnji načrti za tehnološko ali strukturno obnovo.

Tehnično - posvetovalni odbor je odobril še posebne podpore, tokrat ne za plačevanje obresti, pač pa za osnovne naložbe kapitala, petim podjetjem, ki bodo zgradila svoje tovarne na nerazvitih goratih področjih in sicer v Megnano, Centi, Budoji in Huminu. Podjetja bodo prejela 3 milijarde in 550 milijonov lir in bodo za to zajamčila 202 delovnih mest.

To se, v bistvu, predlogi posvetovalnega tehničnega odbora, vendar ima zadnje besede deželni odbor, ki se bo o tem izrekel pozneje. Razumljivo je, da bodo morala podjetja nekoliko počakati sprico politične krize v deželi in dejstvu, da ni bil še dosežen sporazum o novi upravi in, vzporedno s tem, novih kriterijih podeljevanja podpor na industrijskem področju.

Tržaški župan je odredil začasno prepoved parkiranja v Ul. Catullo in v občinskem delu Ul. Tibullo. Prepoved bo veljala od 8. do 17. ure do zaključka takovanja omenjenih ulic.

V TOREK V MILJAH

Javno zborovanje rajonskega sveta

V miljski občinski telovadnici v Ul. D'Annunzio v torek, 12. novembra, ob 20. uri javno zborovanje rajonskega sveta, katerega se bosta med drugimi udeležila tudi miljski župan Gastone Millo in odbornik za decentralizacijo Galliano Nadel. Na dnevnem redu bo razprava o vprašanju zgodovinskega centra in področja za pešce, o zemljiščih Caliterna in nekdanje kinodvorane Europa, o središču za psi-

V TOLMINU

Miloš Volarič razstavlja v Mali galeriji knjižnice

Razstava bo odprta do konca meseca

Tolminka deželica — tako jo imenuje zgodovinar Simon Rutar — se lahko upravičeno ponaša z vrsto upodabljenih umetnikov, ki so izšli iz vrst ljudstva v letih po osvojitvi. Človek je res lahko vesel in zadovoljen kadar sliši, da se je v zadnjih štirih letih v Mali galeriji tolminske knjižnice zvrstilo že 28 umetniških razstav, večina do maticov. Letos je svoja umetniška dela razstavljal že sedem umetnikov. V drugi polovici februarja do 20. marca je razstavljal svoja dela slikar - amater Krapanja, v maju in delu junija mu je sledila Minka Korošec, ki je razstavljal olja in akvarele. Vinko Knez je v drugi polovici junija razstavljal olja in akvarele. Temu sta v septembru sledila Zmago Sokol z lesorezi in Jani Kemperle z olji. Zadnje dni septembra do 20. oktobra pa so bila razstavljena dela pokojnega akademskega slikarja Ljuba Brodca. To je bila spominna razstava, ki je pripravila tolminska gimnazija, kjer je pokojni umetnik poučeval.

Te dni je v Mali galeriji tolminske knjižnice odprta razstava Miloša Volariča iz Kobariida. Volarič razstavlja osem akvarelov z motivi kobariških in tolminskih dolin. Umetniku moramo priznati, da z razstavljenimi akvareli pritegne obiskovalce takoj ko vstopi v razstavni prostor. Njegova motivika: Miške (dva akvarela), Po dežju in Odjuga, prikličejo v spomin prizore, ki jih alpinist doživlja, ko se vzpenja na tolminske vrhove: Matajur, Mrli vrh, Rdeči rob, Migovec, Kolbijska glava in druge. Vendar z razliko, da je umetnik te prizore povedal po svoje — z barvami. Poglejmo tisto z naslovom Po dežju.

hosiocialno pomoč, o pogojanjih med ustanovo Tre Venezie in deželo Furlanijo - Juljsko krajino glede naselij S. Pietro in S. Cristoforo, o proračunu miljske občine in pa o dejavnosti rajonskega miljskega sveta.

Deželni odbornik za javna dela Gust je včeraj sprejel novega tehničnega načelnika Urada civilne službe za območja dela v Trstu ing. Vitaleja. Na sestanku so pregledali vrsto vprašanj, ki zadevajo delovanje omenjenega urada na področju Furlanije - Juljske krajine.

Tretja deželna komisija o «delegiranih dekretih»

Tretja stalna deželna komisija, ki ji predseduje Masutto (KD) je v četrtak nadaljevala razpravo o «delegiranih dekretih» o solstvu. V razpravo je poseglo več svetovalec: Ermanno (PSI), Bergomas (KPD), Ribezzi (KPI), Masutto (KD), Dal Mas (PSDI) in drugi. Socialist Ermanno je poudaril, da

so dekreti pozitivni, čeprav niso povsem pravično predložena za stopstva.

Predsednik komisije Masutto pa je dal časa zadržal pri definiciji teritorialnega značaja «solškega okrožja».

Umestitev gorske skupnosti za Karnijo

Te dni so v Tolmeču umestili skupščino prve gorske skupnosti za področje Karnije. Prisotnih je bilo 117 delegatov, ki zastopajo 28 občinskih svetov. V uvodnem govoru je deželni odbornik za kranjsko zdravje in delo dr. V. Varisco dejal, da so do sedaj umestili sedem od desetih gorskih skupnosti in s tem tudi v teh skupnostih pričeli z delom. Varisco je tudi poudaril, da ustanovitve gorskih skupnosti pomeni drugačno obravnavo goratih področij, saj se ne bo več govorilo o prispevkih od zgoraj, temveč o programih, ki jih skupnosti izdelajo same.

IZ SKLADA 50 MILIJONOV LIR

Brezobrestna študijska posojila Tržaške hranilnice za visokošolce

Ustrezne prošnje je treba vložiti do 29. novembra Na vsakega študenta največ do pol milijona lir

Tržaška hranilnica je ustanovila poseben denarni sklad v višini 50 milijonov lir, iz katerega bodo črpali študijska posojila visokošolcem iz nepremičnih družin in ki so na tekočem s predpisanim študijskim načrtom. Za posojila smejo zaprositi visokošolci, ki se nameravajo vpisati v akademskem letu 1974/75 na tržaško univerzo ali na druge univerze, kolikor gre za fakultete, ki jih v Trstu ni (olajšava velja tudi za visokošolce, ki se nameravajo vpisati na višje zavode za telesno vzgojo). Za posojila lahko zaprosijo tudi visokošolci, ki že posejajo univerzo v Trstu ali drugod, v primeru, da ustreznih fakultet ni v Trstu.

Posojila bo hranilnica dovolila visokošolcem, ki lahko dokažejo naravno neoporečnost. Za bruce velja, da morajo imeti očno nemanj 40/60 pri maturitetnem izpitu, za visokošolce iz višjih letnikov pa da so opravili vse izpite, ki jih predvidevajo ustrezni učni načrti. V poštev pridejo italijanski državljani s stalnim bivališčem v občini, v katerih deluje Tržaška hranilnica (te občine so Trst, Devin-Nabrežina, Repentabor, Milje, Dolina, Zgonik, Tržič, Doberdob, Fojljan, Redipuglia, Ronke, Skocijan ob Soči, Sentpetr ob Soči, Štarančan, Turjak in Grače). Prosilci morajo pripadati družinam, ki ne razpolagajo s čistim letnim dohodkom nad 1.800.000 lir, ne glede na število družinskih članov.

Posamezna posojila ne bodo mogla na noben način presegati 500.000 lir na leto. Hranilnica ne bo računala na posojilo nobenih obresti, visokošolci pa jih bodo zapeli vračati najkasneje dve leti po opravljenem doktoratu, in sicer v roku 8 let.

Dal Mas je sporočil tudi, da je deželna uprava sklenila financirati nekatere šolske gradnje, ki so nujne, a jih niso mogli dokončati zaradi finančne stiske. Deželne podpore bodo omogočile zaključek del za skupno eno milijardo lir, vendar ne izključujejo možnosti, da se bo število tovrstnih podpor v kratkem še zvišalo.

Koroški tehniki na ogledu avtoceste Viden - Karnija

Kako napredujejo dela na odseku Viden - Karnija avtoceste za Trbiž, ki bi jo morali izročiti prometu že leta 1976, so si ogledali tehniki koroške uprave za javna dela. Povabili so jih furlanski kolegi in tehniki družbe SPEA, ki dela na tem odseku. Ogledali so si predvsem predore in mostove na nekaterih manjših vodnih tokovih, se pozanimali za tehnološke prijeme in na splošno izrazili zadovoljstvo za opravljena dela.

NA SLOVENSKI ORALI Mladinska zborovanja v oporo manjšini v Avstriji

Na slovenski obali se nadaljujejo protestna zborovanja mladine v zvezi s kratenjem pravic slovenski in hrvaški manjšini v Avstriji. V Piranu sta na zborovanju govorila v imenu slovenskih študentov. Jana Čuk in v imenu italijanskih Tine Volk, medtem ko sta v Izoli govorila v slovensčini Marija Bratuž in v italijanščini Moreno Desimone. Na obeh zborovanjih so govorili tudi predstavniki občinskih mladinskih organizacij. Podobno kot v Kopru so tudi v Piranu la Izoli zborovale odločno podprli vsebinsko nedavne jugoslovanske note Avstriji ter izrazili svoje ogorčenje nad početjem avstrijske vlade, ki ne krati Slovincem in Hrvatom samo pravic, izhajajočih iz državne pogodbe, ampak tudi dopušča številne protislovenske izpade neofašistov in drugih reakcionarnih sil.

A. P. - Ogarev

SEJA OBČINSKEGA SVETA V GORICI

Široka podpora zahtevi po odprtju IV. razreda slovenske trgovske šole

Za resolucijo SDZ so glasovali svetovalci vseh strank ustavnega loka

Goriški občinski svet je sinoči odobril resolucijo SDZ, ki zahteva takojšnje odprtje prvega nadaljevalnega (četrtga) razreda slovenske trgovske šole v Gorici, ki je šolska oblast ukinila. Za predložila svetovalci Bratina in Pavlin, vendar nista uspela prepričati liberalnega svetovalca Del Piera, ki je sicer priznal pravico manjšine, da se izobražuje, a je imel pomisleke, če naj to načelo velja tudi za majhno število učencev v razredu. Šele ko je svetovalec Sanzdrav navedel primere, kako tujci italijanske šole na strnjemem slovenskem področju delujejo samo z enim učencem, medtem ko se v četrti razred trgovske šole vpisali štirje, je liberalni svetovalec svoje stališče popravil in priznal upravičenost zahteve po odprtju četrtega razreda. Z odobravitvijo te resolucije postaja podpora v prid polne strokovne šole v Gorici še močnejša, saj je enako stališče zavzel tudi pokrajinski svet ter nekatere politične stranke.

Seja se je pričela z razpravo o skupinski družini, v zvezi s katero so mislovi imeli hude pomisleke, češ da jo sestavljajo mladeniči, ki nimajo volje do dela in vrhu vsega v ljudskem vrtu se pretepajo pripadnike MSI - DN, Mislovi so nato izvalili dolgo, zaradi drobnjakarstva in opravilnosti mučno polemiko, glede županovega potovanja v Severni Vietnam, vendar so bili na vsej črti poraženi. Odv. Culot (KD) je dobil zadostženje za svojo interpelacijo, naj se občinska uprava pozanima in popravi sloposje, v katerem zaseda porotno sodišče. Prav tako je dobil odgovor svetovalec Bianconi (PSDI) na vprašanje glede položaja v LACE GO. Po enourni razpravi o interpellacijah, so svetovalci pričeli obravnavati točke dnevnega reda. K seji se bomo še povrnil.

Uspela razstava o gobah v Fogliano

Nad 5.000 ljudi si je ogledalo razstavo o gobah, ki jo je v Fogliano

priradila letovišarska ustanova za Gradisce in Fogliano - Redipuglia konec prejšnjega oktobra. Na razstavi, ki jo je uredil Bruno Cetto, je bilo razstavljenih kar 224 vrst gob, kar je doslej rekord za takšno prireditve. Na njej smo lahko videli tudi tri vrste gob, ki niso bile doslej katalogizirane. V glavnem so bile razstavljene gobe, ki rastejo na našem Krasu, po katerem vedno več ljudi nabira gobe.

Razstava je torej doživela uspeh. Pri prireditvi so sodelovali tudi občina Fogliano - Redipuglia, pokrajinska turistična ustanova in nekatera društva.

Ob zaključku razstave so priredili v restavraciji «Al cacciatori» v Redipugli večerjo. Postregli so z gobami, ki so bile pripravljene na enajst različnih načinov. Za to je poskrbel gostilničar Roberto Miron iz Nervese della Battaglia (pokrajina Treviso). Uporabili so samo kraske gobe, kot dopolnilo pa so smellierji nudili furlanske vina.

NA POZIV VSEDRŽAVNE SINDIKALNE FEDERACIJE

Včeraj štiriurna splošna stavka za reforme in višje pokojnine

Zborovanja v Gorici, Tržiču in Krmini - Sindikate skrbi zniževanje zaposlitvene ravni v goriških obratih

V okviru vsedržavne stavke, ki so jo oklicala vodstva vsedržavnih sindikalnih organizacij, so tudi v goriški pokrajini delavci včeraj sodelovali v štiriurni stavki, ki je bila razdeljena na dva dela ter so dopolnili stavkali dve uri, popoldne pa še preostali dve.

Osnednja manifestacija je bila v kinodvorani Azzurro v Tržiču, na kateri sta spregovorila poslanec Raffaele Franco, sekretar društva upokojencev, ter predstavnik sindikalne federacije Dry. Govornika sta poudarila, da delavski razred ne sme nositi celotnega bremena sedanje gosiodarske krize ter sta zahtevala, naj oblast prične uresničevati družbene reforme, preko katerih naj zavaruje kupno moč mezd. Predstavnik upokojencev Franco je še zlasti poudaril kritični položaj upokojencev, katerih prejemki so pri sedanjem hitrem naraščanju cen odločno prenižki za življenje ter je predlagal, naj bi pokojnine izračunavali tako kakor meze.

Sindikalna federacija je včeraj priredila zborovanja tudi pred livarno SAIPOG, tekstilno tovarno v Podgori in pred tovarno Tec Friuli v Krmini.

Sindikalne organizacije v Gorici so se zlasti zaskrbljene sprito naraščajoče krize v goriških industrijskih obratih, kjer se je izredno povečal vpis v dopolnilno blaginjo, ter napovedujejo za prihodnji teden avtonomne sindikalne pobude v naši pokrajini, s katerimi želijo opozoriti na težaven položaj za naše delavce ter predlagati ustrezne ukrepe, da se njihov položaj izboljša.

Spet delno delo v tovarnah LACEGO

V tovarnah LACEGO v Sovodnjah in Gorici so delavci in delavci spet pričeli delati 24 ur na teden, t.j. tri dni tedensko. Do obnovitve dela je prišlo po posegu sindikatov pri deželni upravi, ki je lastniku dala, pri bankah nekatere garancije. Naročil za izdelke te tovarne je kar ki ima v občini prekinil, ker

predela letovišarska ustanova za Gradisce in Fogliano - Redipuglia konec prejšnjega oktobra. Na razstavi, ki jo je uredil Bruno Cetto, je bilo razstavljenih kar 224 vrst gob, kar je doslej rekord za takšno prireditve. Na njej smo lahko videli tudi tri vrste gob, ki niso bile doslej katalogizirane. V glavnem so bile razstavljene gobe, ki rastejo na našem Krasu, po katerem vedno več ljudi nabira gobe.

Razstava je torej doživela uspeh. Pri prireditvi so sodelovali tudi občina Fogliano - Redipuglia, pokrajinska turistična ustanova in nekatera društva.

Ob zaključku razstave so priredili v restavraciji «Al cacciatori» v Redipugli večerjo. Postregli so z gobami, ki so bile pripravljene na enajst različnih načinov. Za to je poskrbel gostilničar Roberto Miron iz Nervese della Battaglia (pokrajina Treviso). Uporabili so samo kraske gobe, kot dopolnilo pa so smellierji nudili furlanske vina.

Splošna bolnišnica opozarja na pomanjkanje finančnih sredstev

Upravni svet splošne bolnišnice v Gorici je na svoji zadnji seji sprejel resolucijo o finančnem položaju v tej ustanovi ter jo poslal predsednikom vseh skupin v deželnem svetu. Upravni svet ugotavlja, da je težavni finančni položaj nastal zaradi zadolženosti zavarovalnih ustanov. Ker se upravni svet zaveda, da zaradi pomanjkanja plačil-

V Tržiču bo danes, v okviru proslav tridesetletnice zmage nad fašizmom, manifestacija posvečena partizanskemu komandantu Silviju Marcuzziu - Montesu, ki je bil odlikovan z zlato kolajno za hrabrost.

Manifestacijo prireajo občinske uprave tržičkega območja, pokrajinska uprava, ANPI, stranke ustavnega loka, protifašistični odbori tržičkih tovarn ter sindikati.

Ob 9.30 se bodo udeleženci zbrali pred sedežem ANPI v Ulici Garibaldi, nato bodo v sprevedu, na čelu katerega bodo zastave partizanskih edinic in prapori občin, šli v cerkev Rožnega venca, kjer bo cerkveni obred, nato pa v kinodvorano Azzurro, kjer bo osrednja svečanost. Na njej bosta govorila dr. Član in Giovanni Padoan - Vanni. Sinoči je bila v Tržiču, v okviru iste manifestacije, okrogla miza z udeležbo izvedencev deželne inštituta za preučevanje osvobodilnega gibanja.

Silvio Marcuzzi - Montes, doma iz Fogliana, je bil gradbeni mojster in podjetnik. Pridržil se je osvobodilnemu gibanju, fašisti in nacisti so ga prišli in ga usmrtili v mučnici v Palmanovi.

PRIPEVAJTE ZA

DIJASKO MATICO

IZPRED OKRAJNEGA SODIŠČA

Obsojen ker se ni podredil policijskemu nadzorstvu

Zalotili so ga brez vozniskega dovoljenja - Namesto sodišča bi se morala z nekaterimi prestopniki ukvarjati socialna služba

Pred goriškim okrajnim sodnikom se je moral zaradi raznih prestopkov v četrti zagovarjati 37-letni Luigi Rovena iz Gorice, Ul. Torriani 35. Tako je rešeno v obtožnici, da je dne 22.10.1973 zvečer nekaj pred 23. uro, vozil svoj avto alfa romeo brez vozniskega dovoljenja. Poneže so se ugotovili, da je Rovena pod policijskim nadzorom in da je večkrat prekršil predpise ter se tudi oddaljil iz svojega stanovanja v času, ko bi moral biti doma. Po podatkih, ki jih je posredovala pretura iz Milana, pa naj bi obtoženec izvedel tudi potvorbe na vozniskem dovoljenju Rosarie Monti.

Na zaslišanju se je Rovena izgovarjal, da ni ponaredil vozniskega dovoljenja, pač pa je tak dokument naročil pri nekom v Milanu in da ga je policija slučajno našla pri njem. Priznal pa je voznijo brez dovoljenja in kršitev predpisov o policijskem nadzorstvu. Sodnik ga je za ta dva prestopka obsojil na 9. mesecev aresta, 20.000 lir globe in plačilo sodnih stroškov. Zagovarjal ga je odv. Maniaco.

Hujša kazen je doletela 40-letnega Loredana Biasiola iz Gorice, ki so ga policisti aretirali 12. oktobra 1974 pijanega v baru «Alla Fortezza» na Trgu S. Rocco v Gorici. Policija jih je gostilničarka, ker je mož razsajal v njenem lokalu in ko so ga hoteli policisti aretirati, se je uprl tudi njim ter jih začel zmerjati, da so ga morali s silo odpeljati. Naslednji dan pa so ga odpeljali v bolnišnico za zapornike v Trento na zdravljenje.

Pri razpravi je sodnik ugotovil, da gre za povratnika, starega znanca sodnije in zaporov. Prisodil so mu šest mesecev zapora, tri mesece aresta in 20.000 lir globe. Zagovarjal ga je odv. Pascoli. Omenimo naj še, da je na razpravi priznal svojo pijanost, vendar je protestiral, da ni bil močno vinen, da se ni prepiral in da je samo protestiral proti dvema osebama, ki naj bi mu ukradli 10.000 lir. Povedal je nadalje, da se je nameraval vrniti v občinsko ubožnico v Ulici Baionotti, da pa ni mogel noter, ker je bila že pozna ura in se glavnava vrata tega zavetišča zapirajo ob 22. uri. V takih primerih je včasih prepal kar v kakem bližnjem avtomobilu.

Tudi naslednji obtoženec je bil stanovalec občinskega zavetišča v Ulici Baionotti, dr. Gre za 38-letnega Benita Fumatiija. Vodstvo zavetišča ga je prijavilo policiji, ker da je dne 22.11.1973 s komolcem razbil šipo na vhodnih vratih urada in da je večkrat zakrilil podobne prekrške, ko je bil vinen. Obtoženec je zanikal, da bi bil kdaj vinen in da bi razgrajal ter je trdil, da je nekdo močno zaloputnil vrata za njim, ko je šel iz urada in da se je zato šipa razbila. Ker ni bilo bolj konkretnih dokazov, je sodnik upošteval tak njegov zagovor ter ga opustil zaradi pomanjkanja dokazov. Zagovarjal ga je odv. Genovesi; dr. tož. odv. Cos. sa, sodnik dr. Gagliardi, zap. M. Massi.

(Na sliki vidimo trgovca med tehtanjem kosare go pred goriškim trgovcem.)

Krvodajalci iz Jugoslavije danes v Doberdolu

Danes jutraj bo skupina krvodajalcev iz Beograda in z Reke obiskala Tržič. V popoldanskih urah si bodo jugoslovanski krvodajalci ogledali še Redipuglio in Doberdob, kjer jih lo sprejel tamkajšnji župan Jozef Jarc.

Prodaja abonmajev za koncertno sezono

Prihodnji teden, v četrtek 14. novembra, se prične v gledališču Verdi slovenska abonmajska glasbena sezona, ki jo prireja Glasbena matica, Slovenska prosvetna zveza in Zveza slovenske katoliške prosvete. Na prem koncertu bosta nastopila Slovenski godalni orkester iz mladinski zbor iz Maribora, dirigiral bo Anton Nanut.

Abonmajske izkaznice so že v prodaji na naslednjih mestih: sedež Glasbene matice v Gorici, Ul. Malta 2; sedež Slovenske prosvetne zveze, Ul. Malta 2; pisarna Artur Koshuta, Ul. Mamelji 5. Črnik za pet abonmajskih koncertov je 4.000 lir, za mladince in dijakje pa velja znižana cena 2.000 lir. Vstopnice za posamezni koncert bodo v prodaji po 1.000 lir.

Razna obvestila

Slovensko planinsko društvo Gorica obvešča udeležence martinovanja, ki se bodo z avtobusom odpeljali na Most na Soči, da bo odhod s Travnika ob 13.30, iz Podgore ob 13.35, iz štandareza ob 13.40 ter iz Sovodnja ob 13.45.

SPD Gorica priredi v soboto, 16. novembra, na sedežu v Ul. Malta, sejem smučarske opreme. Namen tega sejma je prodaja ali zamenjava rabljenih smučarskih potrebščin. Društveni prostori bodo odprti od 13.30 do 18. ure.

Slovensko planinsko društvo Gorica javlja, da se je že pričelo vpisovanje za smučarski tečaj na Lami, ki bo od 26. decembra do 4. januarja. Tečaj bo ob ugodnih snežnih razmerah. Pri vpisu morajo starši podpisati izjavo za razrešitev SPD kakršnekoli odgovornosti pri morebitnih nezgodah. Vpisovanje je vsak dan od 10. do 12.30 in od 16.30 do 18.30, ob sobotah pa samo od 10. do 12. ure na sedežu SPD, Ul. Malta 2. Ob tej priložnosti sprejemajo tudi vpisovanje v FIS.

Razstave

V klubu «Simon Gregorčič» na Korzu Verdi 13 je vsak delavnik od 11. do 12. in od 18. do 20. ure odprta razstava o goriškem slovenskem beguncem solstvu med prvo svetovno vojno. Razstava bo odprta do 17. novembra.

V galeriji «Il Torchio» v Ulici Mamelji je vsak dan, od 15. novembra, odprta razstava najnovejših slik našega rojaka, slikarja Demetrija Čaja.

V Goriškem muzeju v Kromberku je razstava «Iz kitajske zbirke slovenskega etnografskega muzeja». Odprta je od delavnikov od 8. do 14. ure, ob nedeljah pa od 13. do 18. ure.

V razstavi galeriji Pro Loco v Gorici so odprli slikarsko razstavo tržaškega umetnika Luciana Corriera. Razstavljenih je 30 slik, razstava bo odprta do 15. novembra.

V razstavi galeriji MBLO v Novi Gorici je od 15. novembra, vsak delavnik v delovnih urah, odprta razstava številjarskega rojaka Vladimira Klanjškega.

Kino

Gorica

VERDI 17.00-22.00 «L'arrivista», A. Delon in S. Rome. Barvni film. CORSO 16.45-22.00 «Il domestico», L. Buzzanca in M. Brocard. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom. MODERNISSIMO 17.30-22.00 «Il sorriso del grande tentatore», Barvni film. G. Jackson in A. Celi. Prepovedano mladini pod 14. letom. VITTORIA 16.30-22.00 «Innocenza e turbamento», V. Caprioli in E. Fenech. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom. CENTRALE 17.00-21.30 «Jony svelto», J. Kelly in G. Hendri. Barvni film.

Tržič

AZZURRO 17.30-22.00 «Sensi proibiti», Barvni film. EXCELSIOR 16.00-22.00 «Il colonello Buttiglione diventa generale», Barvni film. PRINCIPE 17.30-22.00 «Noi due senza domani», Barvni film.

Nora Gorica

SOCA «Roparji vlaka», ameriški barvni film ob 18.00 in 20.00. SVOBODA «Začetnica na pločniku», francoski barvni film ob 18.00 in 20.00. DESKLE «Holandska zveza», ameriški barvni film ob 19.30. RENEE «Prometna zmeda», francoski barvni film ob 20.00. PRVAČINA Prosto.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna Alla Salute, Ul. Cosulich, tel. 72-480.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna D'Udine, Trg sv. Frančiška 4, tel. 21-24.

Trgovci iz Trevisa kupujejo gobe pri nas

MEDNARODNA DOGAJANJA

Vpliv Rabata na Bližnji vzhod

Visoka stopnja solidarnosti arabskih dežel - Še vedno ostanejo v veljavi politična sredstva

Tako rekoč čez noč je konferenca šefov arabskih dežel v Rabatu, spreminila odnose na Bližnjem vzhodu. Nedvomno je zelo važna za te dežele, vendar tudi za ameriškega zunanjega ministra, Kissingerja, in Izrael.

O svojem doslej najkrajšem obisku Bližnjega vzhoda, je Kissinger pred nekaj tedni obvestil svoje arabske sogovornike - oba predsednika, Sadata in Asada, kot tudi jordanskega kralja Husaina - o predlogih za nove aranžirane med njihovimi deželami ter Izraelom. Vse kaže, da njegove ideje niso imele željenega odmeva. In bržkone pričakuje kaj več od nove turnee, na katero se je podal pred kratkim.

Medtem pa je prišlo do dokajšnjih sprememb: celotna koncepcija Kissingerjevega posredovanja je slovela na posamičnih sporazumih in na strategiji »korak za korakom«, vtem ko je bilo na rabatskem sestanku sklenjeno, da arabske dežele ne bodo stremele po rešitvi bližnjevzhodnega vprašanja na osnovi posamičnih, marveč »kolektivnih« pogajanj, katerih bi se udeležilo tudi Palestinsko osvobodilno gibanje (PLO).

Kako so se stvari spremenile, dokazuje tudi govor, v katerem je izraelski premier Rabin dejal, da navaja sestanek v Rabatu, poleg drugega, tudi na to, da je treba prav posebej odgovoriti na dve vprašanji. Prvič, ali je Egipt, kot doslej, še naprej pripravljen doseči separatni mir. Na to vprašanje, je dejal Rabin, še ni mogoče odgovoriti. Drugo pa je, ali je Jordanija še razpoložljiva partner za pogajanja. Na to je mogoče le delno odgovoriti: zdi se - je rekel Rabin - da je PLO tisti, ki bi se z njim morali pogovarjati. Toda v Izraelu še vedno stojte na stališču, da se s PLO ne bodo pogajali - celo v tem primeru ne, ko bi Palestinci »nosili jordanske uniforme«.

Vsa Kissingerjeva strategija slovi na pripravljenosti Egipta na večja in hitrejša poskušanja in na zaključitvi novih aranžiranj glede umika izraelskih sil na Sinajcu. U. U. makniti se v tej velikanski puščavi za nekaj deset kilometrov, bi za Izrael pomenilo le malo ali nič, potem ko se je umaknil z obale Sueskega prekopa. Zanj bi pomenilo največjo izgubo, ko bi zapustili področje najbližjega nahajališča na obalah Rdečega morja, vendar so ZDA Izraelu obljubile, da bi mu v tem primeru zagotovile vso potrebno nafto.

Dodaj, da Izrael nepopustljivo gleda Golana. Zato so tudi v Siriji vse bolj nezadovoljni z ameriški ponudbami, ki jih označujejo za »iluzije«. Nadalje pa je bil Kissinger, poleg drugega, PLO povsem izključil kot morebitnega partnerja na ženevskih pogajanjih.

Rabatski sklepi, seveda, bistveno spreminjajo situacijo. Ideja o politični rešitvi ni popolnoma odvržena, dokaj pa so spremenjeni njeni okviri. Zavržena je bila siloherna misel na posamezne pogajanja in s tem na posamične sporazume, a to je najmanj, kar sta Washington in Tel Aviv pričakovala. Vrh tega je bilo bolj kot kdajkoli doslej poudarjeno, da je PLO edini zakoniti predstavnik palestinskega ljudstva.

O kolektivnem stališču ter vlogi PLO bodo v kratkem še razpravljali voditelji Egipta, Sirije, Jordanije in PLO, vtem ko je na programu tudi razprava o Palestini v Generalni skupščini. Vse to v marsičem daje bližnjevzhodnemu vprašanju povsem nove dimenzije.

Potem, ko so bile premagane nekatere težave v lastnem taboru, so arabske dežele v Rabatu pokazale novo, zelo pomembno stopnjo solidarnosti.

Zhodiščno stališče ostane zahtevno, da se Izrael umakne z vseh zasedenih arabskih področij in da se palestinskemu ljudstvu prizna njegove nacionalne pravice. Če bo nasprotna stran to razumela in sprejela, bodo pogajanja mogoča in s tem tudi podane možnosti neke trajne politične rešitve. Očitno je, da so arabske dežele v zvezi s takšno svojo orijentacijo dobile potrebno podporo tudi v svetu.

Težko si je zamisliti, da bi Washington in Tel Aviv vse to lahko enostavno ignorirala ter nadaljevala svojo politiko, ki je v skrajni

liniji predstavljala samo podpihovanje izraelske neopirljivosti in napadalnosti. Ni dolgo tega, ko je sam predsednik ZDA, Ford, skušal v tem smislu vplivati na Izrael, ko je izjavil, da je Palestinsko osvobodilno gibanje »splošno priznana« ​​sogovornika. Res, da je kmalu potem sledila uradna izjava, da se v bistvu ameriška politika na Bližnjem vzhodu nič ne menja, a je obenem jasno, da se tudi neka nova stvarnost s podobnimi izjavami ne da spremeniti.

Če bo Izrael - in z njim ZDA - še naprej trmoglavo zavračal rabatske ponudbe za neko pravično in trajno rešitev perečega vprašanja, bo nedvomno - in spet z njim tudi ZDA - zabredel v še večjo izolacijo, kot se je v njej znašel doslej. Trenutne okoliščine pa dokazujejo, da si tega ne moreta dovoliti.

Moški pevski zbor slepih iz Maribora, ki bo nastopil danes popoldne ob 16. uri na koncertu, ki ga v dijaškem domu prireja Slovenski mladinski center

V JUGOSLOVANSKI PRESTOLNICI V DNEH OD 7. DO 19. OKTOBRA Bogate glasbene prireditve ob 30. obletnici osvoboditve Poleg nekaterih najboljših domačih so nastopili tudi odlični tuji ansambli

Letošnje Beograjske glasbene svečanosti, ki so bile od 7. do 19. oktobra, so bile posvečene 30-letnici osvoboditve Beograda. Zvrstilo se je 21 koncertov in opevni predstav, na katerih so nastopili najboljši jugoslovanski in inozemski umetniki in ansambli: balet Srbskega narodnega pozorišta, pevski zbor »Madrigal« iz Bukarešte, Beograjska filharmonija, nemška Opera iz zahodnega Berlina, ki je uprizorila opero Arijadna na Nakosiu Richarda Straussa in Mozartovo opero Beg iz Seraja, dalje Zagrebški solisti, češka filharmonija pod vodstvom Vavla Neumanna z violončelistom Jozefom Huhrom na prvem in pianistko Dubravko Tomšič-Srebotnjakovo na drugem koncertu, Beograjski trio, Beograjski komorni orkester s sopranistko Djurdjevo Čakarević in basistom Miroslavom Čangalovićem, pianist Misha Dichter iz ZDA, zbor in orkester RTV Beograd, ki sta pod vodstvom Borivoja Simića z beograjskimi solisti izvedla opero-oratorij Oedipus rex Igorja Stravinskega in drugi, o katerih bomo govorili v tem seštavku.

Ze na začetku moram poudariti velik uspeh pianistke Dubravke Tomšič-Srebotnjakove, ki je nastopila z orkestrom Časke filharmonije: s svojo interpretacijo Beethovnevega Koncerta v Es-duru št. 5 je izvala prave ovacije beograjske koncertne publike in v svojo priznanje strokovne kritike in tudi pripombe poslušalcev zakaj je sorazmerno redek gost, čeprav pravzaprav poznajo v Beogradu še iz časov, ko je svojo nadarjenost pokazala kot malo dekletce in kljub temu, da je v svetu med vodilnimi pianisti. Sicer pa naj citirani oceno Petra Ozgijana v Politiki: »Na drugem koncertu je nastopila znana slovenska pianistka Dubravka Tomšič, ki je izvedla Beethovnov Klavirski koncert št. 5 v Es-duru. Njeno izvajanje je karakteriziralo globoko prodiranje v glasbeni tekst, ostvarjeno s čisto in jasno tehniko, kar je izvalo prave ovacije publike. To je bila brez dvoma ena izmed najboljših interpretacij Beethovna, ki smo jih slišali v zadnjem času.«

Drugi izreden uspeh pripada glasbenovzgojnemu prizadevanjem v skupini pihal, ki v zadnjem času izkazuje v Sloveniji kvantitativno in kvalitativno razraščanje. Vsekakor je to vpliv dobro zastavljenega dela na srednji soli in na Glasbeni akademiji v Ljubljani, kar ima pozitivne posledice tudi pri pravzaprav poznajo v Beogradu še iz časov, ko je svojo nadarjenost pokazala kot malo dekletce in kljub temu, da je v svetu med vodilnimi pianisti. Sicer pa naj citirani oceno Petra Ozgijana v Politiki: »Na drugem koncertu je nastopila znana slovenska pianistka Dubravka Tomšič, ki je izvedla Beethovnov Klavirski koncert št. 5 v Es-duru. Njeno izvajanje je karakteriziralo globoko prodiranje v glasbeni tekst, ostvarjeno s čisto in jasno tehniko, kar je izvalo prave ovacije publike. To je bila brez dvoma ena izmed najboljših interpretacij Beethovna, ki smo jih slišali v zadnjem času.«

Ko so ga vprašali, komu bodo krila »skimp« pristajala, je Halston rekel, da »bomo skimp videli na lepih ženskah vseh starosti«. Nato je še nadaljeval: »Ameriška ženska je lepa zaradi lepih nog. Ameriški moški pa so zadnje čase doživljali krizo lepih nog na ulicah. Nova moda pa bo nove nakupe verjetno pogloda od zvezd.«

In prav gotovo je največ resnice prav v tem, kajti mož si je novo modo, ki ni prav nič nova, zamislil verjetno »po naročilu«, da se gar-drobe žensk v bogatem svetu spet obnovijo in dobita tekstilna in konfekcijska industrija novih naročil, ki naj ju potegneta iz sedanjih težav, v kateri ju je pahnila stagnacija.

pri pouku na nižjih glasbenih šolah. To ugotavljamo tudi na nekaterih šolah na Primorskem. Rezultat pedagoškega dela na tem področju se je v najvišji meri odrazil tudi na mednarodnem tekmovanju Glasbene mladine, ki je bilo tik pred začetkom Beograjskih glasbenih svečanosti v Beogradu. Na tem tekmovanju je mladi flautistki Ireni Grafenauerjevi iz Ljubljane, o katere izredni darovitosti ob njenih nastopih v Rovinju in v Kopru smo na tem mestu že pisali, strokovna žirija soglasno priznala in prisodila prvo nagrado. Poleg tega pa je prejela še nagrado »Zlata harfa«, katero v imenu redakcije dnevnika »Politika« podeljuje posebna žirija, ki jo sestavljajo predstavniki mednarodne organizacije za širjenje glasbene umetnosti med mladino. Ni vzbudila le izrednih simpatij pri poslušalcih, o čemer poročata beograjski tisk, temveč pravo zadovoljstvo nad tehnično dovršenostjo in muzikalno darovitostjo tudi pri glasbenikih, kar se je odražalo v ponovnem komentiranju in občudovanju. Čestitamo v želji, da bi nas ponovno obiskala na Primorskem in tudi v Trstu!

Naj nadaljujem poročilo s prireditvijo, ki sem jim prisostvoval od 15. oktobra do zaključka. Tega dne je bila, lahko bi rekli slavnostna predstava Verdijevega »Trubadurja«. Slavnostna zato, ker nas je po svoji glasbeni do-gnanosti, po režiji in scenski sliki odela v svečano razpoloženje. Dirigent Oliviero de Fabritiis, gost iz Italije, je celotno predstavo razvel od širokih napetostnih dimenzij bodisi v orkestru bodisi v pevcih, zlasti v skupini glavnih protagonistov.

Vrhunsko je bila muzikalno in igralsko oblikovana Acuzena danes svetovno znane mezosopranistke Biserke Cvejić, ki je bila obenem tudi najmočnejši interpretator tega večera na odru. Njen lik je bil nazorno zgrajen, v svoji zapleteni tragičnosti pretresljivo prepričljiv. Gost iz Madrida, Pedro Lavirgen, tenorist znanega glasovnega obsega, lepega in voluminoznega tona, je v igri učinkoval nekoliko zadržano - najbrže zaradi novega scenskega okolja in režijskega koncepta - vendar je vlogo Manrica v pevskem oblikovanju predstavil s pravi običajem in zapustil vtis peva-večjega formata. Grofo Luno je kreiral baritonist lepo oblikovane, po vsem obsegu barvno izenačenega glasu, interpret, ki poleg pevskih kvalitet izkazuje tudi prebrljivo igralsko življenje. Nikola Mitić. Namesto napovedane sopranistke Ljiljane Molnar-Talajčeve je v vlogi Leonore nastopila Milka Stojanović, ki kaže sicer izredne glasovne kvalitete, vendar ne obvlada še popolnoma dovršeno vseh višin. Glasbeno je nadarjena, v igri pa se je odra-žala včasih prav začetnika za-čela, zato njen lik Leonore ni drega, zato njen logično rastoči lik zgrajen v svoji logični rastoči celovitosti. Sodim, da je to posledica dejstva, da je morala »vsokočiti« v zadnjem trenutku, da se s tem rešila problema nadome-stitve prej predvidene pevke in s tem tudi predstave. Delo je izvršno zrežiral Jara Jovanović, scena pa je duhovito in praktično obenem zasnoval Vladimir Marenčić.

Naslednjega dne smo v dvorani Kolarčeve univerze poslušali koncert do potankosti uvečnega Komornega orkestra konservatorija »Peter Iljič Čajkovski« iz Moskve, ki ga je pred nekaj leti imelo v gostih tudi Društvo prijateljev glasbe v Kopru. Tega očividno sestavljajo najboljši gojenci iz razredov za godala. Saj sta se nam kot dobri solisti v dodatnem programu predstavili violonistka, ki zaseda mesto koncertnega mojstra in prva čelistka, ki je ob čisti igri mehko zastavljenega to-

skladnosti v prvem delu sporeda, so se tudi to pot odrazile v izvedbah Divertimenta Enrika Josa, v Pastehli Zlatana Vavde, Kvintetu Petra Konjovića in v Kvintetu op. 26 Arnolda Schönberga.

Med tremi koncerti, ki so se zvrstili 17. in 18. oktobra, sta bila dva vrhunsko. Večera Komornega orkestra Jeana Françoisa Paillarda iz Pariza beograjska koncertna publika ne bo zlepa ozabila. To je v zornu uigran ansambel, ki poseduje v vsakem pogledu v največji meri dosežene izvajalske usposobljenosti in enotnosti delovanja v miselni ter snovni istovetnosti z dirigentom, katerega ime nosi, umetnikom, ki je bogato obdarjen z zdravim muzikalnim občutjem. Izredni so bili solisti: brez dvoma sodijo v najvišji svetovni reproduktivni vrh. Ne le zaradi dovršene, virtuozno obvladane igre, plemenitega tona, temveč tudi zaradi pronicljive in terpretativne kulture, ki se je odražala tudi v estetsko dognanem stajljanju solistične vloge v muzikalno utemeljeno celoto z ansambli. Posebne pozornosti je bil deležen trobentač Maurice André; razpolaga z zanesljivo zastavljenim tonom, ki je tudi v največjih višinah enako toplo obarvan. Občudovalni smo flavtista Maxena Larieuxa in obisto Jacquesa Chabona. Pariški ansambel nam je v Rameaujevem Koncertu za

IVAN SILIC (Nadaljevanje na 8. strani)

Pianistka Ljerka Pleslić - Bjelinski, ki bo nastopila jutri ob 17. uri v Kulturnem domu na drugem abonmanskem koncertu, ki ga prireja simfonični orkester in zbor RTV Zagreb

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Ne precejujte svojih finančnih zmogljivosti in ne zaupajte nikomur svojih težav.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Nikakor se ne povežite z drugimi, ker bo ogrožena vaša neodvisnost. Pridobili boste prijatelja.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Vaši napori bodo poplačani. Skušajte razčistiti svoj čustveni problem.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Rešiti boste morali nekaj zapletenih in pravih zadev. Pretirana ljubo-

sumnost škodi. LEV (od 23.7. do 22.8.) Če je vaš napredek odvisen od študija, računajte na uspeh. Najmlajši imajo v vas zaupanje.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Brinite ugled svojega podjetja. V čustvenem pogledu računajte samo na žrtve.

TEHITNICA (od 23.9. do 23.10.) Vaša pretrpčnost bo postavila na pred preizkušnjo. Gmotni interesi ogrožajo mir.

SKORPIJON (od 24.10. do 20.11.) Odločno se boste spoprijeli s pra-

Evtanazija v »Zdravnikovih izpovedih«

LONDON, 8. — Na knjižni trg je prišlo delo, ki bo prav gotovo dvignilo veliko prahu. Gre za avtobiografsko delo, ki ga je napisal dr. George Mair in ki nosi naslov »Confessions of a surgeon«, kar bi po naše pomenilo »Izpovedi nekega zdravnika« ali bolje »Zdravnikove izpovedi«. Avtor dela dr. George Mair pravi, da se v celoti zaveda odgovornosti za svoje početje in ne izključuje možnosti, da ga bodo spravili celo pred sodišče kot morilca, pa čeprav v isti sapi poudarja, da je vsak »umor« izvedel na zahtevo prizadetega in nikoli na lastno pest.

Že iz dosedanjega moremo sklepati, da gre za že dolgo pereč in še nikoli dokončno rešen problem evtanazije, to se pravi »usmrtitve« iz »usmiljenja«, ko zdravnik ali kdo drugi nekoga na ta ali oni način umori, da bi ga rešil nadaljnjega trpljenja.

George Mair je član edinburške in glasovske kraljevske zdravniške zbornice. Sedaj se ne ukvarja več z zdravniškim poklicem, pač pa se je lotil izključno pisateljevanja, vrhu tega pa pogosto predava na raznih sestankih in konferencah. Ko govori o svoji dosednji zdravniški praksi in o evtanaziji, pravi, da se ne spominja, kolik oseb je »usmrtil iz usmiljenja« vendar pa je gotovo, da »število teh usmrtitev ni majhno«. Dobesedno pravi, da »to se je začelo že kmalu potem, ko so me v Warneford hospitalu sprejeli v službo«. Bilo je to pred 35 leti. Avtor knjige pravi, da ni le on »usmrtjeval iz usmiljenja«, pač pa da je to počel tudi kak njegov kolega v bolnišnici, ki je »usmrtil kako osebo, ki je bolehal za rakom v še razvitim stadiju«.

Dr. George Mair pravi, da so »poročila o smrti bila izdana brez razpravljanja« in kot kaže ni bilo nekih pripomb s strani vodstva bolnišnice in sodnih oblasti. »Usmrtjevanje iz usmiljenja se je vršilo po predvidenem načrtu«.

Pri vsem tem pa zdravnik priznava, da je to bila povsem priznana dejavnost, ki je bila v nasprotju tudi z etičnimi pravili, vendar se vedno smatra - nadaljuje avtor - da je šlo za dejanja usmiljenja do oseb, ki jim je bilo s tem prihranjeno več tednov pa tudi več mesecev nepotrebnega trpljenja in hkrati tudi velikega žalovanja.

Knjiga opisuje na primer v podrobnosti »usmrtitve iz usmiljenja« neke ženske, ki ji je bil pri-sojen le še kak mesec življenja, kot so ugotovili strokovnjaki, zdravniki, kot je torej ugotovila znanost. Nato pa dr. George Mair dobesedno nadaljuje: »Točneje povedano, je bil njen položaj jase, njena oporoka je bila že napisana in celo zadnji obisk njenih sorodnikov in prijateljev je bil že mimo in to v času, ko je bilo njeno zdravstveno stanje še kar znosno. Ženska si je za to priložnost dala urediti tudi pričeško. Ni preostalo drugega kot povzročiti pri njej predčasno smrt«.

Ženska, o kateri je govor, »je izrazila željo, da bi ji skrajšal trpljenje. Hotela je, da bi jo namestili v neki drugi, sosednji sobi, da bi na gramofon dal ploščo, ki ji je bila najbolj pri srcu in sicer del Devete Beethovneve sonate in bi ji nato na njen znak z injekcijo v žilo »pomagal na oni svet«. In storil sem prav to, kar je hotela, kar si je želela. Vsem ko je poslušala Beethovna, mi je stisnila roko, in s tem dala znak. Injekcijsko iglo sem ji zariil v veliko žilo in ji vanjo vbrizgal veliko dozo določene snovi. Ženska je čez nekaj trenutkov že spala. Ni trajalo uro, ko je bila mrtva. Njene zadnje besede bi bil šepet, toda jasen šepet z naslednjimi besedami: »Najlepša vam hvala.«

Dr. George Mair pravi v svojem delu, da je evtanazijo izvajal v svojem poklicu vsakokrat, ko se je pokazalo za potrebno, toda ni koli na lastno pest, pač pa na zahtevo in s pristankom prizadetih. »Po navadi sem jih obiskal, z nji mi popil čaj ali kavo, nato sem sorodnike poslal po kakem opravku, da so prizadetega zapustili, nato sem s pacientom še pokramljal. Tudi po eno uro. Dokler mi ni pacient rekel: »Prosim, dajte mi injekcijo.«

Zdravnik pravi dobesedno: »Vem, da mnogi ne bodo soglašali z menoj in marsikdo mi bo tudi rekel, da sem zločinec. In vendar se ne smatram za zločince.«

Dr. George Mair ima prav, ko pravi, da bo delo vzbudilo veliko prahu. Doslej smo imeli opravka že s številnimi deli, ki obravnavajo zdravniško stroko. Prebrali smo že več del, ki »odkrit« obravnavajo tudi trenutno najhujšo bolezen, rak. In če lahko rečemo, da je evtanazija v mnogih primerih edina rešitev, dejanje poguma in usmiljenja, je v človeku, seveda v prizadetem, tudi v najbolj kritičnem trenutku tisti boren en odstotek upanja v »čudeže«, ki ustavlja zdravnikovo roko, da v žilo ne vbrizgne olajševalnega ali odrešilnega sredstva. On se na to ni oziral. Je imel prav?

vimi vprašanji. Zanimajte se za težave mlajših.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Manjša napetost med vami in predstojnikom. Ne računajte na obljube.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Z neodločnostjo tvegajte, da uničite vse, kar ste dosegli. Skušajte odpraviti nerazpoloženje.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Če se ukvarjate s trgovskimi vprašanji, jim posvečate vso pozornost. Vaše čustveno razmerje se utrjuje.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Prejeli boste ugoden finančni predlog. Neprizakovana vesela novica.

RADIO VELE-IZIJA

SOBOTA, 9. NOVEMBRA 1974

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

- 9.30 - 11.30 Šola
- 12.30 Poljudna znanost: O nogometu
- 12.55 Komični filmi: Nore glave
- 13.30 DNEVNIK
- 14.10 Tedenska oddaja o vzgojnih problemih
- 17.00 DNEVNIK
- Izrebanje loterije
- 17.15 Program za najmlajše: Beli kamen
- 17.40 Oddaja za mladino
- 18.30 Kulturni problemi: Na izvoru omike
- 18.55 Pustimo jih žetvi
- Sesalci v mrtvih vodah, dokumentarec
- 19.20 Nabožna oddaja
- 19.30 KRONIKE DELA
- Vremenska slika
- 20.00 DNEVNIK
- 20.00 Glasbeno - govorni spored TANTE SCUSE
- Gre za program Sandre Mondaini in Raimonda Vianella in sicer za peto nadaljevanje, pri katerem bo poleg običajnih sodelavcev, in sicer ansambla Ricchi e Poveri, baleta in točaja ter vodje »publike«, sodelovala tudi pevka Gilda Giuliani. Sandra Mondaini in Raimondo Vianello pa bosta danes uprizorila »čiviljenje v dvojce«
- 21.50 Različno mnenje: BITI DUHOVNIK V DANASNJI DOBI
- Biti duhovnik danes ni to, kar je bilo nekoč, kajti razmere v svetu se spreminjajo in duhovnik, ki je bil na primer nekoč na vasi glavna osebnost in pogosto edini razumnik, je danes le eden izmed tistih, ki so si »šolo ogledali tudi z notranje strani«. Vloga duhovnikov v današnji družbi in v današnjem razvoju je torej nekaj drugega in zato se pogosto govori o krizi, ki da jo preživlja duhovniški poklic. O tem in še marsičem se bodo nocoj pomenkovali v oddaji Contro-campo
- 22.45 DNEVNIK
- Vremenska slika

DRUGI KANAL

- 19.00 Dribbling
- Tedenska športna oddaja
- Športni dnevniki
- 20.00 VECERNI KONCERT
- Na sporedu bodo skladbe Arnolda Schönberga. Poleg simfoničnega orkestra in zbora milanske RTV bo nastopil še pianist Claude Helffer
- 21.00 DNEVNIK
- 21.30 Kdo, kje, kdaj: CEZANNE
- Oddaja o slovitim slikarju je pripravila Margaret McCall, italijanski tekst k oddaji pa Graziella Civiletti. Paul Cezanne je trenutno aktualen zato, ker se je v Parizu, v muzeju Orangerie pravkar zaključila največja razstava del tega mojstra. Bila je to razstava z naslovom »Cezanne v nacionalnih muzejih«. Trajala je tri mesece in jo je obiskalo na 100-tisoče ljudi. Paul Cezanne je bil po značaju reki bil nemogoč človek. Bil je hudo razdražljiv, včasih nasilen, pogosto boječ in depresiven. O njegovi umetnosti ne bomo govorili, saj je o tem napisanih veliko knjig. Njegova dela veljajo danes na stotine milijonov
- 22.00 VELIKI LOV: MASCEVANJE
- TV film v režiji Sidneya Hayersa. V glavnih vlogah igrajo Brian Keith, John Millich, Lilli Palmer, Walter Gotell, Michael Petrotovich itd.
- Nocoj se začne nova serija originalnih televizijskih del angleškega izvora pod skupnim naslovom »Veliki lov«. Dela je pripravil Hirschman, torej isti producent, ki je pripravil znani seriji Perry Mason in Doktor Killdare.
- Po 30 letih se v Nici sestanejo štirje prijatelji, ki so v mlajših letih marsikaj zmogli. Gre za Manouche Roget, znano pod vzdekom leopard, ki vdi v mestu restavracijo, gre nadalje za biserne angleškega častnika Tommyja Devona, ki mu pravi vidi »slon« in ki ima v Nici zlatarno, American »elisa« Stephen Halliday pa živi kot poslovnež v New Yorku. Končno je se že »kanadski stiger« Alec Marlowe, ki je lastnik garaže. Vsi štirje so se borili v odpornosti gibanju proti gestapu in v zvezi, ki smo jim jih dali, jim jih je pritaknila prav nacistična gestapo. Toda v Nici je bil nekoč, ki jih je 1945 izdal in s tem povzročil njih aretacijo in celo smrt moža njihove sodelavke Manouche. Ker so sklenili, da se bodo nad izdajalcem maščevali, se skupina sestane, da o vsem odloča ...

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

- 9.30, 10.35 in 12.00 TV šola:
- Izbrana tema, Računalniki, Makedonija, Književnost itd.
- 13.25 Nogometna tekma med Radničkim iz Kragujevca in Veležom
- 15.15 Rokometna tekma med banjaluškim Borcem in Partizanom iz Bjelovara
- 17.35 Ansambel Vilija Petrića
- 18.05 Obzornik
- 18.25 Disneyev svet
- 19.10 Risanka
- 19.30 DNEVNIK
- 19.50 Tedenski znanstveni-politični komentar
- 20.00 CLOVEK, NE JEZI SE!
- 20.30 SKOPJE 74 - festival zabavnih melodij
- 21.40 Moda
- 21.50 DNEVNIK
- 22.05 Tri zgodbe iz Orkneya
- Celovečerni film, v katerem igrajo Maurice Reeves, Stuart McGarrin in Hannah Hagan, ki je režiral James MacTaggard

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

- 13.25 Nogometna tekma Radnički - Velež
- 19.45 »Mladi godovnik«, serijski film
- 20.15 DNEVNIK
- 20.30 »Puščava«, serijski film
- 21.30 »Nemogoči podvig«
- 22.20 Verdijev »Macbeth«

TRST A

- 7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15
- Poročila: 7.05 Jutranja glasba:
- 11.35 Ponovno na sporedu: 13.30 Glasba po željah: 17.00 Za mlade poslušalce: 18.15 Umetnost in prireditve: 18.30 Koncertisti naše dežele: 18.45 Glasbeni collage: 19.10 Po družinih in krožkih: 19.25 Pevska revija: 20.00 Sport: 20.50 »Beli grad, zakleti grad«: 21.30 Vaše popevke.

TRST

- 12.15 Deželne kronike: 15.10 Pogovor o glasbi: 16.10 Literarna oddaja: 16.20 Koralna glasba: 19.30 Deželne kronike.

KOPER

- 6.30, 7.30, 12.30, 13.30, 14.30, 16.00, 16.30, 17.30, 20.30 Poročila: 6.15 Glasba za dobro jutro: 7.40 Jutranja glasba: 9.30 Popevke: 10.45 Glasba in nasveti: 11.15 Od melodije do melodije: 12.00 Glasba po željah: 14.00 Ne le glasba: 15.00 Orkester Borghesi: 16.45 Za prijeten konec tedna: 17.15 Primorska in njeni ljudje: 18.00 Vročih sto kilovatov: 18.30 Zapolet in zaigrano: 19.00 Prenos RL: 19.30 Večer v glasbi: 20.45 Glasbeni weekend: 22.35 Plesna glasba.

NACIONALNI PROGRAM

- 7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00
- Poročila: 7.30 Jutranja glasba: 9.00 Vi in jaz: 11.10 Nemogoči intervjuji: 11.40 Izbrani program: 13.20 Predstavljajo se dileti: 14.50 Znanstvena oddaja: 15.40 Veliki varčev: 17.10 Na sporedu so valčki: 18.00 Glasbena oddaja: 19.15 Nabožna oddaja: 19.30 Plošče: 20.00 G. Paisiello L'osteria

SLOVENIJA

- 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.00
- Poročila: 6.50 Na današnji dan: 8.10 Glasbena matineja: 9.05 Pionirski tednik: 9.35 Plesni orkester: 10.15 Sedem dni na radiu: 11.15 Z nami doma in na poti: 12.30 Kmetijski nasveti: 12.40 Ob bistrem potoku: 13.30 Priporočajo vam...: 14.10 S pesmijo po Jugoslaviji: 15.45 »Vrtljaka«: 16.45 Iz albuma lahke glasbe: 17.00 Aktualnosti: 17.20 Gremo v kino: 18.05 S knjižnega trga: 18.20 Dobimo se ob isti uri: 19.40 Ansambel Bojana Adamića: 19.50 Lahko noč, otroci!: 20.00 Spoznavajmo svet in domovino: 21.15 Za razvedrilo: 21.30 Oddaja za izseljenke: 23.05 S pesmijo v novi teden.

Ponovno k mini krilu

NEW YORK, 8. — Eni pravijo, da je sedanja moda skrajno demokracija, drugi da je moda - tiran. V resnici je muhasta. In to od skrajne mere. Še pred tremi leti, celo pred dvema se je večina mlajših žensk in deklet ogrevala za mini krilo. V zadnjih mesecih pa je videti na ulicah vedno več zelo dolgih kril, tudi »ciganskih« torej kril,

Pred viharjem?

V Buenos Airesu se je zgodilo tisto, kar se je napovedovalo: tudi moralno zgoditi in kar so mnogi že precej časa napovedovali. Na izredni seji argentinske vlade je predsednik Estela de Peron objavila sklep, da je v državi uvedeno izredno stanje, ki začne takoj veljati. Le nekaj ur po objavi izrednega stanja je zavrnila na univerzali, posebej se v glavnem mestu, kjer so študentje napovedali velike demonstracije in protestne shode. Oblasti so takoj zagrozele, da bodo zapadle vsakega študenta, ki bo sodeloval v demonstracijah.

Dramatični dogodki, ki jih še nekaj mesecev spremlja dole, nezastavljiva val našega časa, vendar se je v udeležbo izrednega stanja vsaj posredno prijavila, da ni več krog nastalemu položaju. Predsednica Estela de Peron je še pred kratkim izjavila, da nikakor ne bo privolila v ta ukrep (izredno stanje), čeprav je bilo že dalj časa kazno, da bo to moralna privolitev. Uradni Buenos Aires je zavračanje izrednega stanja utemeljeval s trditvijo, češ da bi s tem dali vojski preveč proste roke. Ni težko uganiti, da se za tem skriva tudi bojazen, ker bi se vojska (kljub nespornim zagotovilom vojaških vrhov) napovedala lahko dokopala do oblasti.

Iz zadnjih novic iz Buenos Airesa ni razvidno, kakšna pooblastila do oblasti vojska po uvedbi izrednega stanja. Vsičuje se domneva, da bo vojska najprej stopila na prste našli, ki se je razbohotilo z vseh strani. Vlada je v boju proti nasilju uporabljala predvsem policijske metode in posebne varnostne organe, ki pa atentatov, ubojev in ugrabitev niso uspešno zatreti. Estela Peron je zatrjevala, da na nasilje ne bo odgovorila z nasiljem, kaže pa, da je to zagotovilo razglašeno glave le do vojske, razglašeno pa je v zadnjem času razširilo nasilje predvsem z desne (zloglasna argentinska njena sseznani smrti) protikomunistična zveza in v Skrajno levičarska ljudska revolucionarna armada pa se je okrepila, ko se ji je pred nedavnim priključilo še radikalno borbeno jedro peronističnega gibanja.

Težko je verjeti, da se bo Argentina z uvedbo izrednega stanja kar prek noči izklopila iz politične in gospodarske nestabilnosti. Argentinski uskladen namreč vedno znova potrjuje, da bi bila vestranski zmeda med bitki kos le trda roka. Ravno tega pa se sedanja vlada na moč boji, saj se dobro zaveda, da se to pomenilo tudi njen konec. In napoved: Argentini vedo, kaj bi se utegnilo zgoditi, če bo prisla vojska iz vojašnice, saj so spomini na dogodke, do katerih je prišlo v Čilu lani septembra, še kako živi in vedno znova opozarjajo.

A. PUDGAR

BERITE REVUJO DAN

Pravzaprav je škoda vsake kaplje tiskarskega črnila za pisanje o človeku, ki je vse svoje življenjske moči zbil za to, da bi zbrisal Slovence z obličja zemlje. Se posebej, če je to človek, katerega duhovni razvoj se je ustavil vsaj pred tridesetimi leti. Drugega pa je treba postaviti stvari, če isti človek v sosednji evropski, demokraciji in do Jugoslavije iskreno prijateljski Avstriji lahko še danes s polno podporo oblasti nad slovensko manjšino izvaja enake genocidne ukrepe, kot jih je lahko preizkušil nad koroškimi Slovenci v letih po anšlusu ter nad Slovenci v matični domovini vsa štiri vojna leta.

Zato ter nekaj besed o dr. Francu Koschierju. Koschier ne sodi med ljudi, ki bi ostajali v temi. Danes ga na Koroškem vsakdo pozna. Prav pred mesecem se je ponovno proslavil z izdajo brošure o koroških Slovencih. V začetku septembra so koroški listi ob njegovih 65-letnici obširno pisali o weni izmed najbolj izoblikovanih osebnosti koroškega kulturnega življenja, direktorja koroškega deželnega muzeja, resničnemu dvornemu svetniku Dr. Francu Koschierju. Posebej mu je čestilata namestnika deželnega glavarja Herbert Bachar, za svoje zasluge pa je prejel tudi visoko odlikovanje.

Njegov uradni življenjski navaja, da se je rodil 6. 9. 1909 v Rožu. Maturo je v celovški realski, 1929. odšel na Dunaj študirat zgodovino in slavistiko, obenem pa se je začel ukvarjati tudi z etnologijo. Leta 1934 je promoviral za doktorja filozofije z disertacijo o narodni pesmi koroških Slovencev. Naslednjega leta je kot profesor zgodovine in slovenščine začel poučevati na celovškem učiteljski. Hkrati je prišel voditi tečaje za ljudske pesmi in plese in se udeleževati na drugih področjih koroškega »domovinstva«. Leta 1952 je prevzel etnografski kustodiat v deželnem muzeju, od 1968.

Metež med parado

Ob obletnici oktobrske revolucije je bila na Rdečem trgu prvič le vojaška parada — Govor Grečka in Gromika

OD NAŠEGA MOSKOVSKEGA DOPISNIKA

MOSKVA, 7. nov. — Zaradi močnega dežja in snega je bila letošnja tradicionalna parada, posvečena 57. obletnici oktobrske revolucije, skrajšana. Prvič v dolgoletni zgodovini manohodov na Rdečem trgu v Moskvi je bila samo vojaška parada, medtem ko so civilni del parade zaradi izredno slabega vremena odložili.

Na Rdečem trgu, ki je bil celo poletje zaprt zaradi obnovenih del, so danes defilirali gojenci vojnih akademij in predstavniki vseh rodov sovjetske armade. Glavni poudarek je bil na motoriziranih enotah in na raketi oborožitvi.

Na Leninovem mavzoleju, ki so ga v minulih dneh obnovili, so stali Brežnev, Podgorni, Kosigin in drugi člani najvišjega političnega vodstva. V priložnostnem govoru pred začetkom parade je sovjetski obrambni minister skrajšal Grečko poudaril, da je vojska ključna v ohranjanju miru in v zvezi s tem sklenil sporazum z ZDA o prekinitvi oboroževalne tekove na načelih, ki bi zagotovila varnost Sovjetske zveze.

Gromiko je poudaril, da v SZ precej pričakujejo od napovedane srečanja med Brežnevom in Fordom ob koncu tega meseca v Vladivostoku. Zavzel se je za čim prejšnjo zaključitev evropske varnostne konference, za dokončno politično reguliranje indokitskega in biljnega vzhodnega problema, in obnovil vprašanje ustanovitve sistema kolektivne varnosti v Aziji. V zvezi s tem je Gromiko ponovno napadel kitajsko vodstvo.

Gromiko je precej pozornosti posvetil tudi vprašanju notranjega razvoja v SZ, kjer vse večji pomen pripisujejo naporom za kvaliteto in izboljšanje proizvodnje, boljše in sodobnejšo organizacijo poslovanja in večjo in hitrejšo uporabo znanosti tudi v gospodarstvu. Večkrat je poudaril tudi osebne vaje Brežneva za uspeh sovjetske politike tako na notranjem kot na mednarodnem področju.

MARKO KOZMAN

HERBLOCK: ATENSKI SMETAR

»Poglej, tele ruševine se celo premikajo!«

»International Herald Tribune«, Pariz

Za vrati Glebe Housa

Ko sem se znova znašel pred staromodno, sila skromno hišico mednarodnega PEN na Glebe Placeu v openatoh bežemski četrti Chelsea v Londonu, sem si še enkrat utrdil prepričanje, da te mednarodne pisateljske organizacije, kljub njenim marsikaterim šibkostim, najbrž ne podpira nobena politična sila s svojimi agenturam skladom Tuka, kot je, nekako staromodna in potrebna razširitev in adaptacije, ta liša le službi predvsem nekim bolj ali manj iskrenim vizijam o neoviranem literarnem izpovedovanju, kjerkoli po svetu že. Toda vse to ne pomeni, da se za te mi vrati, zlasti po nedavni smrti še skoraj večnega generalnega sekretarja Angleža Davida Carverja ne bi začeli križati tudi marsikateri novi, bolj ali slabši politični tokovi.

Odborček, ki se je sestavljal v mednarodnem sekretariatu v Londonu, da bi dokončno izbral novega generalnega sekretarja oziroma vsaj volilne kandidate, se je v povezavi z že odposlanimi orientacijskimi glasovi raznih nacionalnih centrov v bistvu razpolovil: pol za Carverjevega mladjšega dediča, Angleža Petra Elstoba z bradico, kot jo nosijo Verdijevi junaki, pol za neogolitskega Francoza Jeana de Beera. Med obema naj bi odločil prihodnji kongres decembra v Izraelu. Zanimivo pa je, da se je zdaj v novih razmerah razpletel še prej tiho konflikt med Američani in Angleži, pri čemer pa Američani vsaj skušajo nastopiti kot nekakšna nova,

manj konservativna in bolj geografsko tolerantna sila, nica proti britanskemu konservativizmu. Ni naključje, da se je kot ameriški delegat znova pojavil Talat Halman, ki je po rodu Turčin in ki je poval, da je v ameriškem centru zdaj predsednik Poljak, tajnik pa Daneč.

Belgijci so v imenu pri zadetih Evrope s spretno potezo postavili na šahovnico generalnega sekretarja nemškega centra, podjetnega televizijskega moža Thila Koeha, ki se je kan didiral za generalnega sekretarja odredel, s tem da ni prevzel posle novoustanovljene funkcije mednarodnega blaginika, čigar naloga bi bila, da zbira razne pomožne sklade mimo članarine. Američani in Kanadčani so še dodatno vse presenetli s spadal ceno za generalnega sekretarja, enem izmed potomcev lorda Cochrana. Amiško-kanadski predlog je bil tudi, da bi zmanjšali oblast predstavnika in se kretarja s tem, da bi poleg blaginika ustanovili še funkcijo izvršnega podpredsednika mednarodnega PEN, ki naj ne bi bil nihče drug kot mladi, progresivni in dinamični švedski pisatelj Per Westberg. »V prihodnjih tednih bom zno va v Afriki, kjer bom ziva sti v Angoli in Mozambiku preveril, kaj je res novega. Po portugalskih spremem bah, tamboli, ker poznam te dežele še iz časov portugalskega terorja, mi je pripovedoval Westberg in se kot strokovnjak za Afriko iskreno povezal s sedaj

njo akcijo jugoslovanske skupnosti PEN za vključevanje neuvrčenih afriko-azijskih dežel v mednarodno pisateljsko organizacijo.

Tudi v pogledu kongresov je PEN zašel v prehodno zadrego. Kongres v Gromu v Izraelu, kamor so nas vabili že več let, je bil zaradi vojne že dvakrat preložen. Končno je Heinrich Böll iz povsem čustvenih razlogov — občutka medvojnega nemške krivde do Zidov — potrdil mednarodni kongres za leto decembra. Toda položaj na Srednjem vzhodu se še ni spremenil. Kaj torej?

Novi mednarodni predsednik, sicer direktor laboratorija usmerjenega »New Statesman« stari angleški pisatelj Victor Pritchett se je z ostalim vodstvom vred poskušal izmisliti iz kase vsaj z »jasnim stališčem, da se mednarodni PEN politično ne želi opredelje vati za noben tabore. Vse kakor je prevladovalo mnenje, da so Izraelci s tem, ker so kongres postavili v Jeruzalem, ki je mednarodno pravno še vedno sporno ozemlje, v bistru mednarodni PEN potpisili dle, kot je bil leta pripravljen iti, v začetku celo v zvezi z željo, da bi hkrati sprejeli tudi vabilo za eno izmed arabskih dežel. Mednarodni sekretar Kerry je vsekar salomonsko razmišljal: »V Izrael gremo le, če bi prišli tja tudi arabski delegati.«

Nasploh pa marsikje zmanjkuje denarja. Celot bogati Japonci so mednarodni pisateljski kongres

za drugo leto odpovedali. Zato so se — poleg že prijavljene konference na Poljskem spomladi — za kongres prihodnje leto pri glasili Nizozemci z Amsterdamom in Avstrijci z Dunajem. Vsekakor pa bi bil kongres na Dunaju sam, če bodo Avstrijci prej udeležili svoj družinski spor med Dunajem in uporno skupino pisateljev v Gradcu. Mednarodna komisija, v kateri smo bili zastopani, je zdaj sprejela naše stališče in priporočila oblikovanje dveh enakovrednih podružnic avstrijskega PEN, tako da bodo imeli poseg okorelega dunajskega centra neposredno možnost nastopiti tudi člani tako imenovane grške skupine avtorjev, ki ne samo literarno močnejša, ampak naprednejša tudi v idejnem pogledu, vključno odnos do vprašanja slovenske skupnosti na Koroškem, ki smo ga sicer formalno načel s protestom pri dunajskem centru.

Pod vegastim steklenim ostrešjem Glebe Placea z veselejšim vinskih terto, katere liste nam je padalo na glavo, in ob koraških močnih in manj močnih na domu začasnega mednarodnega sekretarja Petra Elstoba, smo se pogovarjali tudi še o mnogih zadevah in zadevah. Dobil sem za gotovilo, da bo v mednarodni založbi PEN med prvim publikacijami poleg nemške, romunske, židovske in filipinske antologije izšla antologija slovenske literature, verjetno prihodnje leto poleti.

BOGDAN POGACNIK

Predlog za vrh KP

Moskovska »Pravda« je objavila trojno sporočilo, ki se zavzema za novo mednarodno posvetovanje partij

Vodstvo socialistične partije Avstralije je pred dnevi objavilo in razposlalo skupno sporočilo treh partij — KP ZDA, partije socialistične enotnosti Nove Zelandije in socialistične partije Avstralije. Sporočilo je rezultat pogovorov, ki jih je imel član politbiroja KP ZDA Georges Meyers v Avstraliji in na Novi Zelandiji.

Omenjene partije niso kakšne velike politične sile v svojih deželah, niti niso edine komunistične partije; poleg njih obstajajo v vseh treh deželah manjše skupine, ki jih omenjene partije označujejo kot maioistične in trockistične.

Pomen njihovega skupnega sporočila je bolj v tem, da je bilo vidno zabeleženo v moskovski »Pravdi«, kar daje sklepate, da stališča, ki jih zagovarjajo, niso tuja sovjetskemu pogledu.

Največje zanimanje nedvomno zbujajo dejstva, da se omenjene partije zavzemajo za sklicanje novega mednarodnega posvetovanja komunističnih in delavskih partij.

Tri partije zelo ostro obsojajo »negativno in razbijalsko vlogo vodstva komunistične partije Kitajske«. Ugotavljajo, da se je vodstvo KP Kitajske samo izoliralo od svetovnega komunističnega

gibanja, njegovega antikomunizma in antisovjetizma, divji šovinizem in nacionalizem pa so v najglobljem bistvu tuji proletarskemu internacionalizmu ter marksizmu-leninizmu. Tri partije menijo, da je treba sprejeti že večkrat ponovljene sovjetske predloge ter normalizirati odnose med Kitajsko in socialističnimi državami »na temelju proletarskega internacionalizma«.

Kar se tiče ostalih mednarodnih vprašanj, tri partije podpirajo znana sovjetska stališča, med drugim o tem, da je treba zgraditi sistem kolektivne varnosti v Aziji, podpirajo evropsko konferenco, obsojajo jedrske poskuse v ozračju (nič pa ne pravijo o podzemeljskih) itd.

Nedvomno je to sporočilo (in še bolj njegova objava v »Pravdi«) ena prvih potez v širšem referendumu o sklicanju novega svetovnega

posvetovanja komunističnih partij. Omenjene tri partije so dale glavne poudarke na enotnost, proletarski internacionalizem in obsodbo Kitajske.

JANEZ STANIC

Večina turistov z Vzhoda

PRAGA, 7. nov. (Tanjug) — Po najnovejših podatkih je češkoslovaško do konca avgusta obiskalo 8.250.000 tujih turistov. Velikanska večina, to je kar 94 odstotkov, jih je prišlo iz vzhodnoevropskih socialističnih držav, predvsem iz NDR (okoli 3,5 milijona), Poljske (2 milijona) in Madžarske. Podatkov o številu turistov iz zahodnih držav vin državi v razvoju niso sporočili. Znano je, da je bilo njihovo število za 11,4 odstotka manjše kot v prvih osmih mesecih lanskega leta.

Peking pred „dogodkom“

Do konca leta naj bi se sestel vsekitajski ljudski kongres — Potrdil bo novo ustavo — Kontinuiteta in kolektivno vodstvo — »Zelena revolucija«

V zadnjem času so stolpce svetovnega tiska spet polnila ugibanja o boleznih Mao Ce Tungu in Cu En Laju, ki naj bi postopno pripravljala umik s politične scene; ki v preteklosti ok taksnih priložnostih so se tudi tokrat pojavile spekulacije na temo, »kaj po Mao Ce Tungu«.

Iz prakse zadnjih let vem, da je v takšnem tavanju po meglji najrazličnejših spekulacij treba izluščiti otiplivo jedro, kajti predsednik Mao je večkrat sprejel premiera Trinidade in Tobaga Erica Williamsa in s tem delantiral informacije, da se zdravi neke v južni Kitajski. Na vprašanje, »kaj po Mau«, pa je predsednik sam nakazal dve možnosti, ko je leta 1965 govoril z Edgarjem Snowom: ali bo Kitajska izbrala pot v komunizem ali pa se bo odpovedala svoji preteklosti in jo zanikala. Dejavnost zadnjih let je posvečena predvsem temu, da se Kitajska izogne tistemu, kar Mao razume pod drugo možnostjo: kulturna revolucija, IX. kongres KP Kitajske, afera Lin Piao ter kampanja proti Linu in Konfuciju, ki ni pretresla samo upravne strukture, marveč tudi in predvsem moralna načela, na katerih naj bi temeljila upravna oblast. In sedaj tudi uradni Peking napoveduje skorajšnji sklicanje parlamenta!

V kitajskem primeru ne gre za rutino, marveč za vsebinsko potrditev bolj dolgoročne politike razvoja, ki je izšla iz dolgoletnega notranjega političnega boja. »Strokovnjaki za kitajsko vprašanje« napovedujejo, da bo iz nove ustave, ki je bila bojda pripravljena v več verzijah in katero bo potrdil parlament, izšla neke vrste kolektivno vodstvo, ki naj bi zamenjalo nesporno avtoriteto

predsednika Mao in premiera Cuja; oba sta namreč zaradi starosti in bolezni do ložila vrsto svojih pristojnosti. V zvezi s tem se znova pojavljajo spekulacije ali bo prevladala »zrna« struja premiera Cuja ali »radikalna« struja Maoa »progre Cang Cing in mladega Vang Hung-vena iz Sanghajske komiteja, od česar, da bo odvisen tudi nadaljnji razvoj sovjetsko-kitajskih odnosov oziroma odnosov med Kitaj-

Za gram sveta

...»Državam, kot sta Jamajka in Gvajana, včasih očitajo, da so mafi-ne izsiljevalke, ker zvišujejo davke za izvozne boksit. Toda to ni pošteno in ne lepo. Te države niso izmislile uvedbe zaporo na svoj proizvod ali počevanje ceno. Take države nimajo milijard v bankah. Nasprotno, to so prijateljske sosedje, ki imajo obupno veliko število brezposelnih in obupno majhne denarne rezerve, sosedje, ki imajo težave zaradi poglobljenih cenovnih potreb in uvoza nih artiklov, predvsem goriva in hrane, in si skušajo pomagati z večjim

dohodkom od svojega glavnega izvoznega proizvoda — boksita. In prav v tem pogledu se spopirajo s trdno resničnostjo, zakaj njihov boksit je pretežno v lasti in pod nadzorom tujcev — peščice ameriških korporacij in ene kanadske korporacije. Zato je razočaranje teh držav tem huje in zato si tako zelo prizadevajo, da bi njihova prihodnost postala neodvisna od central velikih družb v New Yorku...«

The Washington Post

„Skurna storija“ o dr. Koschierju

Kdo je izdajatelj pamfleta „Kärnten — eine Information“

je tudi direktor muzeja. Vrsta njegovih funkcij v uradnih, poluradnih in privatnih institucijah in organizacijah je predloga, da bi jo tu podajali. Ome niti velja predvsem, da je kot pooblaščenec koroške vlade od leta 1930 skrbel za plesbične proslave in obil »Kärntner Gwande«, brez katerega si »domovini« zvestega Korošca »danes ni več moč predstavljati. V biografiji je omenjena tudi njegova aktivnost v Landsmansafu, kjer je spomladi 1972 kot predsednik nasledil dr. Moserja.

Sam dr. Koschier bi seveda uradnemu življenjskemu lahko dodal še marsikateri zanimiv podatek. Na primer od kod njegovo znanje slovenščine, kako je bilo z njegovim političnim udeleževanjem in kaj je počel v medvojnih letih, ki jih biografija kar mimogrede izpušči.

Na nekaj dodatnih vprašanj je odgovoril še komunistični »Volkswille«, ko ga je 7. aprila 1962 vstrelil med deset najvidnejših še živih koroških nacističnih veljakov; na druga vprašanja so nepovabljeni že nekajkrat odgovarjali slovenski koroški listi, le to spomladi še posebej Ferdinand Velik v publikaciji avstrijskega odpor-niškega gibanja »Kärnten — ein Alarmzeichen« (Koroška — znak za preplah). Ker sam dr. Koschier ni kazal posebnega navdušenja nad nadaljnjim pojasnjevanjem svoje preteklosti in se je branil z »neargumentirano« obožbo in s tem, da je svoje grehe že poplačal, je treba ponovno pretehtati nekatera dejstva, ki sama govore za sodbo ali proti njej.

Omejimo se na dejstva, ki jih je moč dokumentirati z obstoječim arhivskim in časopisnim gradivom.

Od decembra 1936 je bil Koschier član NSLB — nacistične zveze učiteljev. Decembra 1937 je vstopil v SS.

Clanska številka je bila 2995980, to po letu 1944 dosežen čin SS-Oberscharführer. Z anšlusom so bile odstranjene ovire za Koschierjevo ilegalno članstvo v NSDAP. Clanska izkaznica iz marca 1938 ima številko 6275171. Rang: od 9. 11. 1943 Hauptgemeinschaftsleiter, partijska služba poleti 1944: Kreishauptamtsleiter der NSDAP vodja okrajnega urada nacistične stranke).

Že pred prvim majem 1938 je Koschier prevzel odgovorno nalogo da Korošce prepriča v časopisu, da ima majski praznik nacistično vsebino. Da ima tudi koroški deželni praznik 10. oktobra že od vsega začetka nacistično bistvo, ob vsem tem sploh ni moglo biti sporno. Za pisanje in govorjenje o tem je bil posebej zadolžen prav Koschier kot Gauleiter der NSDAP für Felerabende (strankin referent za proslave v koroškem »gau«).

Drugo področje dela se je opiralo v njegovem referatu za Volkstumspädagogik und Volkstumspädagogische Forschung pri NS-Gaueamt für Erzieher in Kärnten (etnografska pedagogika in raziskovanje pri učiteljskem uradu). Narava tega dela je verjetno že sama po sebi zantevala, da je takoj po kapitulaciji stare Jugoslavije referenta pri šefu civilne uprave. Dne 15. 7. 1941 mu je namestnik koroškega gauleiterja, vojni zoonice Kutscherja zapel kot posebno nalogo ustanovitve nemškega učiteljskega v Kranju. Kronika učiteljskega pravi da je, da je 22. 8. 1941 komisija preverila rasko čistost in politično zanesljivost bodočih dijakov. Učiteljske je uradno ustanovil v soglasju z »otravnim in s finančnim ministrom rajhovski minister za znanost, izobraževanje in prosveto 2. 10. 1941 z odlokom št. E VI a 3620. Pouk se je pričel prvi teden decembra 1941. Koschier je po

leg direktorskega mesta prevzel še pouk zgodovine, vodstvo plesne skupine in knjižnice.

Ne bomo naštevali Koschierjevih prizadevanj za ureditev šole, namestitev dijakov in dijakinj in priobitve ustreznega učnega kadra, ki naj bi se po možnosti odlikoval že z ustreznim predvojnim »narodnostnim« delovanjem. Ogromno dela je bilo (vsaj glede na ohranjeno korespondenco) s problemom slovenskih dijakov na zavodu v prvih dveh letih, z deklisnimi razredi, z izdajo letnih poročil, s pripravljanjem brošure o ljudskih pesnih, s programiranjem nestetih proslav in pisanjem govorov zanje. Koschierju so naprtli januarja 1943 še tečaj za učitelje »jezikovno mešanega« o zemlja Koroške, sodeloval naj bi v izpitni komisiji za slovenščino na celovškem učiteljski. Sola je morala dalje izpolnjevati vrsto obveznosti do »bojujočih se domovince; ravnatelj je sicer prepričeval vojaške oblasti in vodstva delovne službe o pomembnosti nemškega učiteljskega naraščanja, letno poročilo 1943/44 pa je bilo treba vseeno poslati tudi nad stotim že vpočkanim nekdanjim dijakom.

Ko se je jeseni 1943 Koschier skušal izogniti novim obveznostim v komisiji, ki naj bi pripravila vse potrebne za pouk slovenske (zaradi »bodočih političnih nalog na jugovzhodu«) v Kranju, Celovcu, Beljaku, celo Lienz, Spittalu in Wolfsbergu, se je skil-ceval na dejavnost v zvezi z učiteljskim, dodatno pa še v stranki zdaj tudi Kreishauptamtsleiter für Volks-tumfragen in Bannkulturstellenleiter, v SS, Hitlerjugend (od 5. 2. 1943 Obergesellschaftsführer) in pri kranjski Stadtwache (mestni straži). V bo-žicu 1942 je svoje delo takole ocenil: »Die Volkskimsarbeit ist uns keine romantische Schwärmerei und auch

keine Unterhaltung, sondern eine aus tiefster Verantwortung vor dem Volke und unseren in Kämpfe gefallenen Kameraden übernommene politische Aufgabe.« (Narodnostno delo za nas ni nikakršno romantično zanesenjaštvo, nobena zabava, ampak politična naloga, prevzeta iz najgloblje odgovornosti do naroda in do naših v boju padlih tovarišev.)

Podoben zelo objektivne ocene o učiteljski kot prednji straži nemstva je v Koschierjevem medvojnem arhivu moč najti na številnih mestih. Zaradi osebnega zaupanja nacističnih veljakov, kakršni so bili Kutscherja, Rainer, Maier-Kalbitsch od našega »prosvetlašča«, je bil Koschier 10. 12. 1943 imenovan še za nemškega svetovaleca za šolstvo v ljubljanski pokrajini. Tu je brez omejitve zastopal nemškega vrhovnega komisarja v operativni coni Jadranske primorje.

Julija 1944 je Koschier postal še vodja pokrajinskega mladinskega urada. Njegova »svetovaleška« funkcija v Ljubljani se ni omejevala le na preganjanje »komunističnih dijakov, na selekcijo in cenzuriranje učbenikov, na sestavljanje časa primernih učnih programov, na uvajanje nemške discipline in prepričevanje univerzitetnih profesorjev, da je delo pri utrjevanju delih tudi zanje čast in moralna obveznost. Na podlagi njegovih ukrepov je bila z domobranskim posredovanjem razkrita široka mreža ilegalnega šolstva, vse tja do tečajev glavne štaba NOV in POS ter partijskih šol.

Se 28. 2. 1945 je poskušal Koschier, tokrat v vlogi direktorja učiteljske, izničiti vpliv splošne vstaje in obstoja ilegalnega šolstva z organiziranjem posebnih učiteljskih tečajev za tiste Slovence, ki so voljni sodelovati pri graditvi nove Evrope. Kdaj se je Ko-

schier je pobral s te strani Karavank, bi bilo zanimivo izvedeti, posebnih poslovnih pism pa ni pustil. Saj se v resnici od Slovencev niti ni poslavljaj, spremenil je le kraj delovanja in se vrge v znanost.

Da je tudi tu doma ne izpušča je njegova bibliografija, ampak tudi dejstvo, da je bil prisoten na znamenitem sestanku 6. 10. 1941 na Bledu, ko so nacistični vrhovi sklenili, da se za ureditev nemstva ustanovi zelo »znanstvena« institut za koroške raziskave. Dne 10. 10. 1942 je Koschier prisostvoval tudi ustanovnemu zboru te institucije. Zgovoren primer o znanstveni vrednosti Koschierjevih tekstov je dejstvo, da je del teksta o zgodovini in kulturi Gorenjske, ki ga je objavil v izvestih kranjskega učiteljskega za leto 1943-44, skoraj dobesedno prepisal iz nagovora ministra Dr. Fricka ob razglasitvi dr. Rainerja za koroškega Reichstatthaltera v Celovcu 16. 12. 1941. Njegovi namno-vejši »dosednji« v pamfletu o koroških Slovencih tako le nadaljujejo njegovo in njegovih kameradov že lepo vpeljano tradicijo.

Ob koncu te bežne »promemorije« je treba zastaviti samo še dve vprašanji, ki naj ne bi izvenile le retoriko. Kateremu slepu ni jasno, da »se« danes prepričan nacist človek, ki se je kot nacist udeleževal vsaj o leta 1936 pa do zadnjih vojnih dni, kot tak opravljal vrsto izredno odgovornih in zaupnih funkcij in bil direktno vmešan v akcije proti slovenskim partizanom (beri: zavezniki silam), da je protislovenska organizacija vsaj tista, ki ji predseduje človek, ki je organiziral raznarodovalno delo med nacizmom in zgodovini zapustil polog največjega pamfleta med drugim tudi več strani skrbno napisanega teksta, kako čimbolje in čimhitreje uresničiti firerjeve besede »Napravite mi to deželo zopet nemško!«? Kako je torej možno, da dr. Franz Koschier še vedno opravlja vrsto odgovornih javnih služb, da Avstrija zanika obstoj vsakega neonacizma, posebej se vsake organizacije, ki bi delovala proti slovenski manjšini na Koroškem?

Janez Sirgar

OB 200-LETNICI NARODNE UNIVERZITETNE KNJIŽNICE

Življenjepis hiše knjižne

Nekaj posebnega dostojanstva, še več pa baročne spoštljivosti in silnosti je v črnem marmorju in po stopniščih naše osrednje knjižnice v Ljubljani

LJUBLJANA, 7. nov. — Na travniku, kjer so za dobro ohranjenim rimskim zidom pasli kure stanovanjci današnjega Novega trga, je dobila leta 1933 lokacijo današnja Narodna univerzitetna knjižnica. Takoj po tem se je razburila vesoljna Slovenija, kajti: na voljo sta bila dva načrta: Plečnikov in Vurnikov.

O prvem ni, da ni pisali, ker si ga lahko ogledamo. Drugi, Vurnikov načrt, je bil pa bolj podoben težavne kleni stolpnici. Razlike med obema so bile velike. Plečnikova ideja je pomenila marmor in veličanstvenost. Vurnikova pa praktičnost in razsežnost. Treba je ugotoviti, da je arhitekt Jože Plečnik mislil, da bodo podril več hiš ob Trgu rancoske revolucije in razširili knjižnico do Krizanc.

Se desetletja po skriptu NUK se duhovni niso potola žili. Se danes vedo povedati profesorji pa uslužbenci NUK, da prebivajo v edin stveni stavbi, ki nima vhod nih vrar, skozi katera bi se dalo pripeljati na ivorišče. Zato razlagajo še danes vse, kar prispe k njim, levo na cesti, pa na desno. To aiso mačje solze, saj jih levo za sujejo kar z 51.211 notami knjižničnega gradiva. Knjižnica poleg tega redno prejemla še 3.796 naslovov jugoslovanskih in 701 naslovov tujih časopisov in časnikov.

Imenitna pa je stavba znotraj. Nekaj svojega dostojanstva, še več baročne spoštljivosti in silnosti je v črnem marmorju in po stopniščih, kjer se letno srečuje 133.000 študentov in članov interesov. Izposojijo si pa nad 70.000 enot knjiž-

ničnega gradiva, postrežejo jim s 15.000 informacijami. V začetku je bilo tudi prostora na pretek. Tunko, da je polovica filozofske fakultete gostovala po vsem prištrji, ki stoji danes pred NUK: dr. Ivan Prijatelj, dr. France Kidrič, dr. Rajko Nahtigal in dr. Fran Ramovš Velika, nedosegljivo velika četverica slovenistike. Potem si je med drugo sve-

točno vojno neki nemški pilot ogledoval Ljubljano. Meni da je pozabil na hitrost le tala in je pikiral naravnost v NUK, natančno v italijansko in bratno dvorano. Po žar je bil strahovit, ovesti ce neizmerljive (okoli 50.000 knjig). Med vojno pa so v NUK razširili ilegali tisk mnogi ljubljanski ilegali OF. Kako živi in deluje naš kulturni ponos, NUK, danes po 200 letih svojega obstoja?

Mejniki NUK

- 1774 — Cesarja Maria Terezija je s posebnim dekretom določila, da se pošte po potu preostali del knjižnice razpustijo. Zato razlagajo še danes vse, kar prispe k njim, levo na cesti, pa na desno. To aiso mačje solze, saj jih levo za sujejo kar z 51.211 notami knjižničnega gradiva. Knjižnica poleg tega redno prejemla še 3.796 naslovov jugoslovanskih in 701 naslovov tujih časopisov in časnikov.
- 1818 — Knjižnica ima že 30.000 zvezkov med njimi slavistično zbirko Jurja Javca in zbirko slovenskih in naravoslovnih knjig barona Žige Zois.
- 1830 — Voda knjižnice postane Matija Cop, ki skrbi predvsem za dotok savstvenih del in za sistematično strokovno ureditev knjižnice.
- 1830 — Knjižnica se preimenuje v študijsko knjižnico za delo Kranjce, ima že 30.000 zvezkov.
- 1844 — Potem v Ljubljani postane knjižnica tako zelo, da jo preimenuje v študijsko knjižnico univerze v Ljubljani.
- 1893 — Začetek gradnje nove knjižnice dosloje po načrtu arhitekta Jožeta Plečnika.
- 1944 — Na novo knjižnico se zruši nemško vojno letalo. Uničenih okoli 50.000 knjig.
- 1941 — 1945 — V knjižnici so se zbirali ilegali in razširjali ilegali tisk.
- Po osvoboditvi je ustanova dobila naslov Narodna knjižnica in s tem funkcijo, ki jo opravlja še danes.

Vojaki v BiH ob rami s poplavljenici

Pripadniki JLA sarajevskega armadnega območja nudijo pomoč

SARAJEVO, 7. nov. (Tanjug) — Komandant sarajevskega armadnega območja, generalpodpolkovnik Rahim Kadenić, je v pogovoru z novinarjem Tanjuga izjavil, da je bila pomoč pripadnikov JLA na poplavljenih področjih v BiH zelo učinkovita, koristna in hitra in da to mnenje dele vsi drugi v krajih, ki jih je ogrožila vodna ujma. »Že mesec dni pripadniki JLA žive s problemi ljudi na poplavljenih območjih in uspešno pomagajo reševati zelo težak položaj,« je izjavil general Kadenić.

Dušan Vlačič umrl

Od leta 1968 je v prsih nosil tuje srce — Novico o smrti 22-letnega fanta so sporočili v Los Angelesu — Še številni problemi presajanja srca

BEOGRAD, 7. nov. (Tanjug) — V beograjskih medicinskih krogih je tragično odjeknila smrt Dušana Vlačiča, ki je že od leta 1968 nosil v prsih tuje, presajeno srce. Kakor so sporočili v Los Angelesu, je Dušan Vlačič umrl večeraj zjutraj okrog štirih po ameriškem času, star 22 let.

»Čeprav nisem seznanjen s pravimi vzroki smrti, menim, da je bil Dušan Vlačič izjemno po tem, da je s presajenim srcem zdržal celih šest let,« je izjavil direktor inštituta za imunobiologijo in virusologijo v Beogradu primarij dr. Ljubinko Stojković, novinarju Tanjuga. Tak konec potrjuje, da nadejal dr. Stojković, da obstojijo pri presajevanju srca še številni veliki problemi, zlasti imunološki, in da se na tej stopnji razvoja znanosti transplantacija ne zdi prava pot. Z drugimi besedami, medicinska znanost bo morala poiskati boljše rešitve.

Vendar smrt Dušana Vlačiča ni neuspeh imunološke znanosti, saj je mogoče uspešno presaditi nekatere druge organe, na primer ledvice, kar delajo v svetu, a tudi pri nas.

Ze zaradi tega, ker je Dušan Vlačič živel s presajenim srcem celih šest let, medicinska znanost takšne metode gotovo ne bo zavrgla, je ob tragičnem koncu življenjske drame beograjskega mladika izjavil kardiolog vojaško-medicinske akademije v Beogradu dr. Slavoljub Aničić, človek, ki je zdravil Vlačiča pred njegovim odhodom na operacijo v Houston. Res je, da presaditev srca ne more rešiti problema srčnih bolnikov v svetu, ki jih je na milijone (samo v ZDA je od približno 1 milijona smrtnih primerov okrog 600.000 srčnih bolnikov). Gotovo pa je, da bo na tem področju treba še temeljiteje rešiti vse imunološke probleme, je končal dr. Aničić.

NEVENKA SKRLJ

Korenite zahteve za domači avto

IS Srbije zahteva od ZIS zmanjšanje davkov in druge ukrepe

OD NASEGA BEOGRADSKEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 7. nov. — Na dnevnem redu današnje seje ZIS je tudi predlog IS skupščine SR Srbije, ki zahteva, da ZIS v okviru svojih pristojnosti sprejme sklep o ukinitvi osnovnega davka na potniške avtomobile domače proizvodnje (ki znaša 10 odstotkov) ali zmanjšanje osnovnih davkov z 10 na 2 odstotka s tem, da se zmanjšajo tudi republiški in pokrajinski davki na promet s 3 na en odstotek ter da se ukine republiški davki na promet s potniškimi avtomobili.

Izvršni svet Srbije zatrjuje, da bi se po tem zmanjšanju davkov dohodek kompenziral z večjo prodajo potniških avtomobilov, rezervnih delov, benzin in olja. Kolikor na ravni federacije ne bi sprejeli ukinitve osnovnega prometnega davka, bo Srbija prisiljena ukiniti republiški davki za področje te republike, ker teh dohodkov očitno ni mogoče odbržati na enaki ravni ob položaju, kakršen vlada v Črveni zastavi in drugih delovnih organizacijah, poudarja sporočilo.

Medknjižnična izposoja poteka z vsemi večjimi knjižnicami v Jugoslaviji in z 92 večjimi tujimi knjižnicami. s 144 tujimi knjižnicami pa zamenjavajo znanstveno literaturo.

ZDRAVKO ILIĆ

EPILOG LETALSKE TRAGEDIJE

Je oprostitev obtožba?

Sodnik R. Djukanović, ki je oprostil oba obtožena kontrolorja, je dejal, da je bila tragedija povezana s stvarmi, ki jih sodišče ni bilo dolžno raziskovati

»Morda se bo pa položaj bolj razjasnil na sodišču? Morda.« Tako smo zapisali v komentarju, objavljenem v Delu 22. marca letos, takoj po sporočilu Tanjuga, da je okrožni javni tožilec v Titogradu obtožil kontrolorja letenja na titograjskem letališču Krsta Radunovića nevestnega vodenja caravelle JAT YU-AHD na progi Skopje—Titograd in tako zakrivil njen udarec v Babin zub in smrt 41 potnikov in članov posadke.

Položaj je razjasnjen. Okrožno sodišče v Titogradu je oprostilo kontrolorja letenja Krsta Radunovića in še fa titograjske kontrole Svetozarja Vlačiča obtožbe, da sta kriva za nesrečo na Maganiku.

Sodišče v Titogradu — sedatu je predsedoval Radosav Djukanović — je na temelju izpovedi izvedencev in prič ugotovilo, da sta nesrečo na Maganiku zakrivila pokvarjena radijski svetilnik Mojkovac in kompas caravelle, ki sta zavedla kapitana caravelle v Živojina Magliča, da je volid letalo za 18 stopinj od predvidene smeri.

Krsta Radunović in šet kontrole Svetozar Vlačič sta zavoljo tega prebila mesece v preiskovalnem zaporu. Krsta Radunović, 24. septembra 1973, tri dni po tragediji na Maganiku: »Ne čim se krivimo!«

Izjava osumljenca v priporu, katerega je naročil preiskovalni sodnik okrožnega sodišča v Titogradu Branko Savković, je bila dokazana po večdnevni razpravi pred okrožnim sodiščem glavnega mesta Črne gore.

Pred več ko letom dni je tožilec Branko Savković izjavil: »Iz določenih razlogov smo morali ubrati takšno pot, da bi stvarim v zvezi z nesrečo caravelle prišli do dna. Res je, da sem dal nalogo za pripor Krsta Radunovića. Preiskava je v teku.«

Nato so priprili tudi šefa kontrole letališča Titograd Svetozarja Vlačiča. Oba osumljenca sta torej, samo v interesu preiskave, preživela mesece v priporu. Zdaj jih je pa okrožno sodišče spoznalo za nedolžna.

Popoldne, 10. septembra 1973. Caravelle YU-AHD pristane na beograjskem letališču Surčin. Kapetan Ivanšević in kopilot Farfakš zapiše v dnevnik po preletu progi Beograd-Nica-Bograd. sta opazila okvaro na alternatorju P/ in kompasu: »... nenehno se pojavljajo razlike do 10 stopinj odstopanja v smereh, proti VOR pa je celo večje. Letalo ni sposobno za promet...«

Tehnična baza JAT na Surčinu stopi v akcijo. Tehniki in mehaniki zamenjajo oba »pokvarjena« aparata z novima.

Pozneje, neposredno po nesreči caravelle na Maganiku, je komisija zvezne upra-

ve za civilno zračno plovbo ugotovila, da sta bili obe zamenjani napravi brezhibni in da je bila okvara nekje na več ko 10 km dolgi električni napeljavni letalu.

Caravelle je bila v okvari?

Takoj po pregledu je caravelle YU-AHD odletela iz Beograda proti Reki in se zjutraj, 11. septembra vrnila v Beograd. Brez težav. Verjetno posadka, zaradi na goste posejanih radijskih svetilnikov na progi Reka-Begrad sploh ni opazila okvare. Na Surčinu je za krmila sedla nova posadka, katere poveljnik je bil Živojin Maglič, kopilot Nikola Vojvodić, navigator pa Karel Bizjak. Odletel so proti Skopju.

O zadnjih trenutkih leta pred pristankom v Skopju ni dokazov. Magnetofonski trak iz kontrolnega stola Skopje je bil izbrisan, dokazano je pa bilo, da VOR Kumanovo v času pristajanja caravelle in ob njenem vzletu iz Skopja proti Titogradu ni deloval (med 8.15 in 11. uro). Tako kapitan Maglič in njegova posadka niso mogli proti svetilniku Mojkovac (128 km zračne poti od Ribna. Kapitan Živojin Maglič (tako je ugotovila rekonstrukcija nesreče) je opazoval le navigacijske naprave v caravelli zaupajoč tehnični kontroli JAT na Surčinu. Misleč, da leti proti Mojkovcu — tako mu je verjetno izračunal tudi navigator Bizjak — je letel proti Sjenici, ali preprosto, 18 stopinj v desno od predvidene poti. Za toliko mu je namreč »lagala« kompas. To je pa bilo 40 km daleč od predpisane zračne poti.

Kapitan Maglič je le zaupal kompasu v caravelli, saj je potem, ko se je približal Mojkovcu, sporočil kontroli v Beograd, »... nekaj ni v redu s svetilnikom Mojkovac.« Kot kaže je Maglič vodil caravello točno tako, kot so mu to ukazovale navigacijske naprave v letalu.

Ura je 10; 21.38, 11. septembra 1973. Maglič ujamemo v kontrolnim stolom v Titogradu. Njegov sogovornik je Krsta Radunović, pilot lovec jugoslovanskega vojaškega letalstva, ki je pred mnogimi leti komaj preživel nesrečo pri Nikšiću. Pred 13 leti ga sprejmejo v službo na letali-

šču Golubovci pri Titogradu, in sicer v kategoriji TWE, kar pomeni, da se posadke med seboj in kontrolami pogovarjajo v angleščini, tako da bi lahko tudi tuji piloti usmerjali svoja letala po slisanih navodilih.

»Predvidoma bomo preleteli Mojkovac v eni minuti,« javlja Maglič Titogradu.

Zakaj ne v angleščini?

V srbohrvaščini, čeprav je običaj, da se posadke med seboj in kontrolami pogovarjajo v angleščini, tako da bi lahko tudi tuji piloti usmerjali svoja letala po slisanih navodilih.

Na magnetofonskem traku tudi zabeleženo: »... svetilnik Mojkovac je negotov.«

Usodne besede kapitana Živojina Magliča. Svetilnik Mojkovac ni deloval, caravela YU-AHD je bila tisti hip nekje nad Sjenico.

Maglič: »Dajte nam pozicije!«

Titograd: »Daleč ste še. To da potiskulsi bomo!«

Navigator pritiska na gumb naprave, ki posreduje Titogradu radijski signal.

Radunović sedi v stolpu in na indikatorju ugotavlja položaj letala. Signali prihajajo iz smeri Mojkovac, Smola je bila v tem, da sta Sjenica in Mojkovac v isti smeri proti Titogradu.

Radar ni bil vključen!

Obstajala je samo majhna razlika 40 km, kar je bilo za caravello usodno. Radar ni to razliko v razdalji registriral. Radunović pa z njim ni znal upravljati. Ostal je ne vključen! Posadka letala YU-AHD pa prepričana, da je na pravem mestu.

»Se trideset sekund in pade bo Mojkovac,« sporoča Maglič Titogradu. »Padele v letalskem zagonu pomeni, da zdrsne kazalja na radijskem kompasu ob preletu svetilnika za 180 stopinj. Mojkovac v caravelli ni nikoli upadel.«

Titograd: »Po naši sodbi ste tukaj...« Pot tragedije je bila odprta. Titograjska kontrola je vodila caravelle Magliča rutinsko. Spuščala ga je bila tako kot da bi letel v kanjonu Morac, ne pa 40 km severneje.

Ura: 10.28.23. Posadka kilče Titograd. »Titograd, kilče JAT 738.«

Kontrola: »738 JAT. Sliši mo vas.«

Posadka: »V oblakih smo, približno dve minuti pred Titogradom.

Kontrola: »V redu, spustite se na 6 tisoč (čevljev)!« Titograjsko letališče se je kopalo v soncu. Kontrolor in posadka pokojnega kapitana Magliča so se pa zanašali bolj na instrumente kot pa na oko (tako je tudi pravilno). Letalo je še 70 km zračne poti oddaljeno od letališča.

Posadka caravelle YU-AHD kontrolnemu stolpu: »Sliši mo vas, toda s prekinjavami.«

Ura je 10.28. Oglaš se Radunović: »Nobenega signala od vas. Majka mu...«

Kaj se dogaja. Če bi pristajanje potekalo po načrtu, bi caravelle že morala biti neposredno pred pristajalno stezo. Nje pa od nikoder. 10; 29.23. Posadka se spet javlja: »Ste nas klicali?«

Kontrola: »Nenehno vas kličem. Pritisnite že ta vaš mikrofon!«

Deset sekund pred katastrofo. Kazalci na uru kažejo 10.30.10.

Posadka: »V redu. Vsak hip moramo biti nad Titogradom.«

Kontrola: »Tako nekako mora biti.«

Tišina v etru. Glasov posadke se ne sliši, le Radunović zaman kilče. »YU-AHD javi se!«

41 ljudi je umrlo ob udarcu caravelle v Babin zub, na pobočjih Maganika, v katerega skalovje se je z 450 km na uro raztreščilo letalo in zgorelo v plamenih 7500 litrov kerozina. Samo ognjeni žubel je pričal o tragediji. Razplet tragedije in vseh ugi banj je bil pretekli ponedeljek na okrožnem sodišču v Titogradu. Predsednik okrožnega senata Radosav Djukanović je razglasil oprostilo sodbu za oboje osumljenca, hkrati pa v svoji sklepni besedi dejal: »Ta tragedija je povezana s stvarmi, ki jih to sodišče ni dolžno raziskovati!«

Epilog

Radijski svetilnik Kumanovo, radijski svetilnik Mojkovac, okvara na električni napeljavni letala caravelle YU-AHD. Kdo bo osumil, obtožil in tudi obsodil tehniko, ki zavira šele v rokah človeka. Ničče. Sumimo lahko samo o človekovih trenutkih ne pripravljenosti, ki se pa marsikdaj lahko imenuje tudi drugače — malomarnost.

MATIJA DERMASTIA

Brez zdravljenja — zapisani propadu

V Sloveniji imamo le kakih 200 postelj za alkoholike

Mesec november, mesec boja proti alkoholizmu, je glede pijančevanja in z njim povezanih problemov in težav podoben drugim mesecem v letu. Ali pa tudi ne: »aj je v novembru zorenje jabol, tradicionalni praznik martinjan vina, ki se običajno sprevrže v manjše ali večje popivanje.«

Ali je morda zaradi tega november mesec izbran za mesec boja proti alkoholizmu? Tega ne vemo. Res pa je, da se do sedanj nismo spoprijeli s škodljivimi posledicami marinovanja. Sploh ne. Saj so posamezni ideologi boja proti alkoholizmu vneto poudarjali, da v boju proti alkoholizmu ne smemo vključiti boja proti alkoholu in ne boja proti alkoholikom. Kakšna zmota! Kako le naj peljemo protialkoholni boj, če se ne lotimo alkohola in alkoholikov? Da 80 odstotkov alkoholikov navaja, da je vsaj en član njihove družine bil alkoholik, ali 40 odstotkov otrok alkoholikov se vda alkoholizmu. Alkoholni bolnik je torej skuzena, alkoholno odvisnost razširja v svojem okolju.

Pri nas popijemo okoli 15 litrov čistega alkohola na prebivalca letno. Če bi to količino alkohola uživali v obliki vina, bi na leto odpadlo na prebivalca 150 litrov vina, na štiriclanško pa 600 litrov vina.

To pomeni: če otroka in žena ne pijejo, odpade na očeta po 600 litrov vina na leto, kar je več kot dovolj, da oče postopoma postane od alkohola odvisen. Če pa računamo, da kaka družina ne pije alkohola, potem pripada sosedovi štiriclanški družini 1200 litrov vina na leto, kar je dovolj za potešitev alkoholne sle pri tistem alkoholiku, ki ima visoko toleranco, ki ga veliko »nese« in prenese.

Kot družba torej sploh ne moremo govoriti o resnem protialkoholnem boju, če se ne prizadevamo zmanjšati proizvodnje in potrošnje alkoholnih pijač. Izogniti se moramo vseh tistih navideznih prizadevanj, ki ne peljejo do zmanjšanja proizvodnje in potrošnje alkohola, ampak so le pesek v oči

tistim družinam alkoholikov, ki neizmerno trpijo zaradi alkoholizma in ko sploh ne vidijo konca brezupni tustki, ki jih uničuje. Takšna navidezna prizadevanja in prazno besedičenje je treba zatreči, kajti mlačnost in nenačelnost dajeta potuho vsem tistim, ki stremito za čimvečjo porabo alkohola — s tem pa tudi za vse večje alkoholno drogiranje prebivalstva. Na dlani je, da alkoholizma sploh ne moremo zmanjšati, če se ne odločimo za preusmeritev proizvodnje nekaterih tovarnih alkoholnih pijač, saj od 15 litrov čistega alkohola na prebivalca na leto porabimo v obliki visoko koncentriranih, žganih alkoholnih pijač blizu 12 litrov čistega alkohola, ostale 3 litre pa v obliki vina in piva.

Tistim, ki samo na splošno govorijo o preprečevanju alkoholizma, se ne zavzemajo za zmanjšanje porabe alkohola in zagovarjajo tako imenovano »zmerno« uživanje alkohola, moramo povedati: sedanja raven potrošnje alkohola ima in bo imela za posledico, da se sedanje število alkoholikov ne bo zmanjšalo.

Zmanjšanje proizvodnje in potrošnje alkohola bomo z lahkoto dosegli, če se bomo za to res odločili in temu cilju prilagodili davčno politiko v srednjem in dolgoročnem družbeno-ekonomskem načrtu razvoja Slovenije in Jugoslavije. Za uresničitev tega cilja bi poleg ostalega morali uvesti sistematičen in smiselni pouk o alkoholizmu in vseh šolah, prosvetiti o alkoholizmu odraslo prebivalstvo in uveljaviti zapoved popolne treznosti v prometu in pri delu. Z visokimi cenami alkohola bi dosegli, da bi ljudje, ki se niso odvisni od alkohola, v večji meri segali po brezalkoholnih pijačah. Sadni sokovi so sedaj predragi v primerjavi s cenami alkoholnih pijač.

Boj proti alkoholizmu zadeva tudi alkoholike, saj nas je ravno njihovo veliko število prisililo, da sploh razmišljamo o protialkoholnem boju. Očitno so problemi zaradi alkoholikov takšni, da jih spričo družbenih posledic ne moremo več pustiti vnmara. Torej se vsiljuje vprašanje, kaj storiti z alkoholiki, ki so zaradi svojega alko-

holičnega asocialnega obnašanja kamen spotike.

Najprej velja poudariti, da določen odstotek tako imenovanih zmernih pivcev pred očmi družine, delovne organizacije in celotne družbe postopoma drvi v alkoholizem. Vsi poznamo sosednike, sosede, sodelavce, ki pretrajno pijejo, in izkustvo o usodi alkoholikov, ki ga imamo vsi odrasli ljudje, govori, da bo pretirani pivcev zagotovo propadel zaradi alkoholizma — pa vendar v zgodnjih obdobjih alkoholne zasvojenosti praktično ne napravimo ničesar, da bi k alkoholni nagljen človek prenehal popivati. Ravno obratno, organizirajo različna praznovanja in sindikalne izlete, kjer se ljudje pred očmi vodstev delovnih organizacij močno opijajo. Pogosto opijanje pa je že eden od znakov alkoholizma. Kar se tiče delovnih organizacij pa je skrbljivo naslednje dejstvo: dokler alkoholičan vdan delavcu pridno dela, praviloma ne storijo ničesar, ko pa zaradi razvitega alkoholizma delovnim zahtevam ni več kos, začno proti njemu disciplinski postopek, ki se običajno konča z odpustom iz službe ali pa z invalidsko upokojitvijo. Zalostno je, da v delovnih organizacijah od alkoholikov pravočasno ne zahtevajo, naj se gredo zdraviti, oziroma jim sodobnega zdravljenja in rehabilitacije ne omogočijo, kar pomeni, da jih največkrat pravzaprav samo spremljajo na poti njihovega propadanja.

Danes je namreč alkoholika v okviru skupinskega zdravljenja in prevzgoje v ambulantni bolnišnici in pozneje v klubu zdravljenih alkoholikov že mogoče uspešno zdraviti in rehabilitirati. Pa vendar imamo v vsej Sloveniji si samo okoli 200 postelj, kjer je možno ne alkoholika sodobno zdraviti, kar pomeni, da jih od 80.000 alkoholikov, kolikor jih je menda v Sloveniji, lahko na leto spodobno zdravimo v bolnišnicah samo okoli tisoč in nekaj sto v treh zametkih dispanzerjev za alkoholike, ki jih Slovenija premore. Ker vemo, da je sleherni alkoholik, ki se ne zdravi, zapisan propadu — saj nihče ne more brez pomoči za vedno prenehati z uživanjem alkohola — človek kar ne more verjeti, da smo tako brez-

brizni do usode desetstisočev alkoholikov in stotisočev njihovih svojcev.

Nihče med nami nima realnih osnov, da bi drlil, da za rešitev teh problemov ni dovolj sredstev. S težkimi milijardami, ki jih skupnost dobi od davkov na alkohol, vzdržujemo vse mogoče dejavnosti, samo zdravljenje in rehabilitacijo alkoholikov ne. Vsa ta sredstva so na nek način odtujena. Treba jih je nameniti za zdravljenje alkoholikov. Čeprav se morda čudno sliši, pa je vendarle res, da je v teh odtujenih sredstvih nakopičeno tudi minulo »delo« — res absurdno delo — alkoholikov. In prav sredstva minulega dela bi bilo treba uporabiti za dolgotrajno rehabilitacijo alkoholikov.

Zakaj dolgoletno? Zaradi 5, 10, 20-letnega alkoholizma je alkoholik zaostal na vseh področjih, predvsem pa na poklicnem in družbeno-političnem. Izgubil je prijatelje, zapravlil je ugled, izrinil so ga na rob družbe. Če je deset let pijančeval in živel v alkoholni omami, potem se mora po začetnem zdravljenju trezen, osveščen in aktiviran več let vsestransko prizadevati, da bo postopoma odstranil vse posledice alkoholizma in nadoknadil vse tisto, kar je zaradi pijančevanja zamudil. To pomeni, da se mora alkoholik, potem, ko začne abstinitati, najprej prevzgojiti kot osebnost, poravnati račune s svojci v smislu poglabljaja čustvenih odnosov in se spet uveljavljati na delovnem mestu. Nadoknaditi mora zamujeno v svojem poklicu in na področju kulturnega izobraževanja, pridobiti si mora spet prijatelje in se kot tvoren subjekt vključiti v samoupravne procese naše socialistične družbe. Aktivno naj bi spet delal v SZDL po vsej sindikatu in drugod. Če mu takšne rehabilitacije ne omogočimo, bo trezen nekaj časa scapljale za drugimi in s tem progresivno zaostajal in na koncu zagrenjen začel spet iskati uteho v alkoholni omami in pozabi.

Če pa hočemo tako zastaviti in izpeljati program vsestranske rehabilitacije zdravljenih alkoholikov, potrebujemo ustrezna sredstva in vsestransko družbeno podporo. Finančnih sred-

stev bi bilo že sedaj dovolj na razpolago, le rentabilno bi jih morali izrabiti. Gre za sredstva, ki se trošijo za bolniški stalež alkoholikov, ki se ne zdravijo, za milijone, ki jih porabimo zato, da se alkoholiki v raznih bolnišnicah okrepijo, da potem lahko še bolj pijejo, ne napravijo pa nič v smeri resničnega zdravljenja alkoholizma. Pomembna so tudi sredstva, ki jih potrebujemo za predčasno invalidsko upokojevanje alkoholikov.

Z omenjenimi, se pravi z obstoječimi sredstvi bi bilo danes možno zdraviti vse alkoholike, ki pridejo v ordinacijo ali bolnišnico po pomoč. Če pa bi dobili na razpolago vsaj manjši del sredstev, ki se zbirajo od davkov na alkohol, potem bi lahko organizirali še bolj prizadevno vsestransko rehabilitacijo zdravljenih alkoholikov v njihovih klubih. Sirše bi lahko organizirali tudi druge oblike protialkoholnega boja. Predvsem pa bi morali študente medicine ter študente višjih šol za zdravstvene delavce in socialne delavce usposobiti za sodobno skupinsko zdravljenje alkoholikov za diplomirane zdravnike, socialne delavce in medicinske sestre pa organizirati nepotrebno dopolnilno izobraževanje za to področje. Brez večjega števila usposobljenih kadrov ne moremo pričakovati premikov na bolje.

Če se bomo kdaj odločili organizirati protialkoholni boj na načelu financiranja (iz davkov na alkohol), potem bo vedno dovolj sredstev tudi za različne druge oblike prevencije alkoholizma.

Seveda pa brez vsestranske družbene podpore ne bo šlo. Na terenu, posebno na ravni občin, opazimo tedanje že razumevanje za protialkoholni boj, ki se izraža predvsem v pomoči klubom zdravljenih alkoholikov. Spoznavamo, da so pravzaprav klubi s svojimi treznimi in rehabilitiranimi člani prispevali k pozitivnejšemu odnosu naše družbe tako do alkoholikov kot do alkoholizma nasploh. Dokler psihiatrja ni pokazala pomembnih rezultatov pri zdravljenju alkoholikov (se pravi rentabilnosti vlaganj za rehabilitacijo alkoholikov), so pozivi za boj

proti alkoholizmu naleteli v glavnem na gluha ušesa. Drugače tudi biti ni moglo. Le tako

DOMAČI ŠPORT

DANES

SOBOTA, 9. novembra 1974

NOGOMET

ZAČETNIKI

15.30 v Štandrežu
Juventina — Toriana

KOŠARKA

MLADINCI

15.15 v Ronkah
Ronchi — Mladost

JUTRI

16.00 v Dolini
Bor — Lloyd B

NEDELJA, 10. novembra 1974

NOGOMET

14.30 v Bazovici
Zarja — S. Anna14.30 v Trstu, Sv. Ivan
Stock — Primorje14.30 v Štandrežu
Juventina — Costalunga14.30 v Krizu
Vesna — Campanelle

3. AMATERSKA LIGA

14.30 v Dobrodo
Mladost — Vermegliano14.30 v Starancu
Staranzano — Sovodnje14.30 v Dolini
Breg — Union14.30 na Padričah
Gaja — Libertas Sv. Sergij10.15 v Trstu, Sv. Sergij
De Macori — Primorec

MLADINCI

14.30 v Trstu, stadion «1. maj»
Esperia SA — Zarja9.00 v Miljah
Fortitudo — Union9.00 na Padričah
Primorec — Inter SS9.00 v Trstu, Sv. Ivan
CMM — Vesna13.00 v Trstu, Sv. Sergij
Edera — Primorje

NARASČAJNIKI

13.00 v Krizu
Vesna — Libertas SM10.30 v Dobrodo
Mladost — Turriaco

ZAČETNIKI

15.30 v Trstu, Ul. Flavija
Edera — Breg

KOŠARKA

10.30 v Dolini
Bor — Umanità (Gorica)

NOGOMET

Sestavili so pare za osmino finala

Nasprotnik Juventusa bo znan šele 13. t. m.

ZURICH, 8. — V Zürichu so o pravili žrebanja nasprotnikov za osmino finala tekmovala za pokal UEFA. Zreba je dal tak izid: Ajax Amsterdam (Niz.) ali Royal Antwerpen (Bel.) — Juventus (It.) Napoli (Italija) — Brank Ostrava (ČSSR) — Dinamo Dresden (NDR) — Partizan Beograd (Jugoslavija) — Köln (ZRN) — Borussia Mönchengladbach (ZRN) — Real Saragoza (Španija) — Dukla Praga (ČSSR) — Twente Enschede (Nizozemska) — Derby County (Nag.) — Velež Mostar (Jug.) — Amsterdam (Nizozemska) — Fortuna Düsseldorf (ZRN)

Prva srečanja bodo morali odigrati 27. t. m., povratna pa 11. decembra.

Edina ekipa, ki še nima točno določenega nasprotnika je Juventus. Ta bo znan šele 13. novembra, ko bosta Ajax in Royal Antwerpen odigrala povratno tekmo šestnajstine finala. V prvem srečanju so zmagali Nizozemci s 1:0.

Če se bo Juventus pomeril z Ajaxom, bo odigral prvo tekmo 27. novembra v Turinu, povratno pa na Nizozemskem. Če pa bo njegov nasprotnik belgijsko moštvo, bo prva tekma v Belgiji, druga pa v Turinu. Do take odločitve je prišlo zato, ker bo nastopila v osmini finala za pokal UEFA tudi druga nizozemska ekipa, Amsterdam, ki se bo 27. t. m. v prvem srečanju pomeril doma z zahodnonemško Fortunom, v povratni tekmi pa bo nastopil v ZRN.

Zrebanje nasprotnikov četrtfinala vseh evropskih nogometnih pokalnih tekmovalj, namreč za pokal prvakov, pokal pokalov in pokal UEFA, bodo opravili 23. januarja 1975 v Zürichu.

CELOVEČ, 8. — V okviru tekmovalja za pokal evropskih prvakov v hokeju na ledu je celovsko moštvo KAC premagalo Cortino s 4:3 (1:0, 2:2, 1:1).

SMUCANJE

PO SKLEPU SZJ

Kranjska gora kandidira za SP

BEograd, 8. — Smučarska zveza Jugoslavije je na današnji seji v Beogradu sprejela predlog, da Kranjska gora kandidira za organizatorja svetovnega prvenstva v alpskih disciplinah leta 1978. O kandidaturi bo odločal kongres mednarodne smučarske federacije prihodnje leto v San Franciscu.

BEograd, 8. — Sofijski Akademik je zmagovalac letošnjega no-

POKAL UEFA

gometnega tekmovalja za «Pokal Balkana». Akademik je v prvi tekmi premagal doma Vardar iz Skopja s 2:1, medtem ko se je povratna tekma v Skopju končala brez golov.

ŠPORT NA TV

Italijanska TV bo danes prenašala iz Neapla po drugem sporu konjsko tekmovalje za evropsko puščico. To tekmovalje bi moralo biti po prvotni zamisli v nedeljo.

ODBOJKA

V 2. JUGOSLOVANSKI MOŠKI LIGI

Primorski derbi osvojil Salonit

Vse druge slovenske ekipe so ostale praznih rok

V Sloveniji so rezultati 5. kola v 2. zvezni ligi razveselili samo navijače in pripadnike odbojkarjev kanalskega Salonita, saj so vsa ostala slovenska moštva ostala praznih rok.

Težko pričakovani obračun med primorskima predstavnikoma (Izola in Salonitom) je postregel z dokaj poprečno predstavo. Razočaranje gre vsekakor na račun slabih in nerazpoloženih gostov iz Izole, ki so povrh vsega pripotovali v Kanal brez Klepača. Kanalcu so v tem srečanju popolnoma nadigrali Izolčane in jih prekašali v vseh prvih igrah.

Rekli smo že, da derbi ni navdušil. Obe ekipi sta letos pomladili moštvi. Kateri klub je v preteklih letih več delal z mladimi pa je že deloma odgovorila sobotna tekma.

Ravenski Fužinar, ki je šel v letošnje prvenstvo z velikimi načrti in s parolo «dets ali nikoli» je v tem kolu doživel svoj prvi poraz. Premagal ga je v Sisku lanski prvotlač, v maratonskem srečanju petih setov.

Poraz Fužinarja so mnogi označili za presenečljiv. Mi pa mislimo, da je rezultat tega srečanja bolj ali manj pričakovan.

Tudi Maribor je v Tuzli podlegel po ogorčenem boju šele v petem setu. Če bi na tekmo z Jedinstvom odpotoval tudi izkušeni Perše, bi se obdravski ligaš verjetno vrnil domov z novim parom točk.

Rezultati slovenskih moštvo: Salonit - Izola 3:0 (15:1, 15:7, 15:11). Metalac - Fužinar 3:2. Jedinstvo - Maribor 3:2. Lestvica po 5. kolu: Karlovac 10, Fužinar 8, Salonit, Me-

K dobro opremljeni navijaški skupini sodi tudi društvena zastava

KOŠARKA

POKALNA TEKMOVANJA

Ženske peterke z vzhoda vse preko stotice

RIM, 8. — Sinoči so odigrali prva srečanja prvega kola v nekaterih evropskih košarkarskih pokalnih tekmovaljih. Dosegli so take izide:

MOŠKI
POKAL PRVAKOV
Transol (Nizozemska) — Sutton (VB) 107:55

Panathinaikos (Grčija) — Friburg (Švica) 89:76

Playboys (Finska) — Hagen (ZRN) 84:79

Alvik (Švedska) — Csepel (Madžarska) 91:70

POKAL POKALOV
AEK (Grčija) — Raak Puns (Nizozemska) 72:71

ZENSKE
POKAL PRVAKINJ
Badhoevedorp (Niz.) — Vaesteraas (Šve.) 59:44

BSE (Madžarska) — Coimbra (Portugalska) 105:24

Politecnica (Rumunija) — Vuksekis (Turčija) 124:39

Lodski (Poljska) — Amicale Steinsel (Luksemburg) 100:32

ATLETIKA

JUGOSLOVANSKI ATLETI V SEZONI 1975

Vrsta pomembnih prireditev

Najvažnejše bodo: univerziada, sredozemske igre, evropski pokal in BAI

Jugoslovanska atletska zveza je sprejela okvirni koledar za reprezentančne nastope članskih in mladinskih vrst v sezoni 1975.

Za mladince bo najvažnejša točka prihodnjega leta evropsko mladinsko prvenstvo, ki bo v Atenah od 22. do 24. avgusta, splošna mobilizacija pa bo, kot vedno, ob priliki balkanskih iger, ki bodo v Karlovcu 5. in 6. julija. Poleg balkanskega kroga, ki bo konec marca v Rumuniji, bosta mladinski vrsti Jugoslavije opravili vsaka le po eno meddržavno srečanje.

Moški se bodo pomerili z Italijo 28. in 29. junija, ženske pa v istih dneh proti Italiji in Bolgariji. Obe srečanja bosta v Jugoslaviji, kraja pa še nista znana.

Kolektivno bosta skromno zaposleni tudi članski vrsti. Dne 28. in 29. junija bo v Beogradu srečanje proti Veliki Britaniji, moški pa se bodo ob koncu sezone pomerili še v tekmi z Mezičo česa naučili.

Drugače pa je bilo v Kopru kjer so bili domačini skoraj vseskozi v podrejenem položaju in brez upanja, da bi proti rutiniranim gostom dosegli kaj več kot set.

Rezultata tekem: Bovec - Meziča 2:3, Koper - Branki 1:3.

Lestvica: Sava 10, Bled in Jesenice 8, Meziča in Branki 6, Poljska in Bovec 4, Koper in Kamnik 2, Gaberje in N. mesto 0.

Koprčani potujejo v nedeljo v Mezičo. Realno gledano nimajo na

Norveške. Ker je pot do polfinala odprta prvim trem ekipam, ne bodo imele Jugoslovance posebnih težav za polfinale. V primeru (če-ka možnega) prvega mesta jih čaka polfinale v Sofiji proti Bolgariji, NDR, Veliki Britaniji, Nizozemski in eni še neznani ekipi. V primeru drugega mesta bodo Jugoslovanci startali v Budimpešti proti Madžarkam, Francozinjam, Rumunkam, Sovjetinjam in eni še neznani ekipi. Polfinalne skupine bodo 12. ali 13. julija.

V istih dneh se bo v Leipzigu v polfinalu borila tudi moška vrsta. Skupino bodo sestavljale še NDR, Finska, Francija ter verjetno Španija in Rumunija, ki pa si bosta morali priboriti 2. mesto na kvalifikacijah.

Balkanske igre bodo od 1. do 3. avgusta v Bukaresti, zelo izbrana vrsta pa se bo udeležila tudi predolimpijskega mitinga v Montrealu.

Zimski del sezone predvideva EP v dvoranah v Katowicah (8. in 9. marca) ter dva kroga: 16. marca v Maroku kros narodov, dva tedna kasneje pa v Rumuniji balkansko prvenstvo.

k. b.

KOŠARKA

RIM, 8. — Zaradi mednarodnega nogometnega srečanja Nizozemska — Italija, ki bo na sporedu v sredo, 20. t. m., je italijanska košarkarska zveza prenesla tekme 10.

KOŠARKA

V MLADINSKEM IN PROMOCIJSKEM PRVENSTVU

Morda dve zmagi za Borove igralce

Člani bodo igrali proti ekipi Umanità, mladinci proti Lloyd B

PROMOCIJSKO PRVENSTVO

Borovi košarkarji bodo drugič zaporedoma igrali na lastnih tleh. Potem ko so v ponedeljek izgubili proti močnemu Libertasu iz Trsta, bodo tokrat sprejeli v goste ekipo Umanità iz Gorice, ki je doslej dosegla dve točki, prav toliko kot borovci.

Če upoštevamo, da so Goričani izgubili celo proti Villesseju, ki so ga borovci visoko premagali 117 proti 62, v tem primeru bi lahko predvidevali, da bodo Borovi člani brez težav odpravili nasprotnika. Tako predvidevanja pa so naše košarkarje že večkrat drago stala. Treba bo dati vse od sebe: to je seveda prvo pravilo.

«Plavi» bodo igrali z naslednjo postavom: Sosič, Kralj, Pertot, Barazzutti, Škrk, Ambrožič, Fabjan, Klobas, Guštin in Kraus.

MLADINCI

Po nedeljskem uspehu proti Serbolani bodo borovci igrali doma proti Lloyd Adriaticu B. Tudi ta tekma pomeni ena papirjsko zmago za naše fante, ki so v treh kolih dvakrat zmagali, enkrat (proti Interju 1904) pa so bili poraženi. Tudi zanje velja isto pravilo. Igrati bo treba odločno in borbeno. Borova postava: Vatovec, Žerjak, Lisjak, Koren, Ražem in Košta.

TENIS

KOPENHAGEN, 8. — V 2. kolu mednarodnega teniškega tekmovalja za pokal švedskega kralja je Danska premagala Poljsko s 3:2 in se bo zdaj pomerila z zmagovalcem dvoboja Italija — Belgija, ki bo v Bruslju, 14. in 15. t. m.

OBVESTILA

SPDT obvešča, da bo sejem rabljene smučarske opreme (cetrtek, 14. t. m. v Trstu, v Ulici Geppa 9 ob 18. uri v četrtek, 21. t. m. na Proseku.

SPDT obvešča, da so treninji predsmučarske telovadbe za odrasle in tekmovalce ob ponedeljkah in četrkih na stadionu «1. maj» od 20.15 do 21.30.

SPDT obvešča, da bo suhi trening za otroke v nedeljo, 10. t. m. v Bazovici, ob 10. uri (blizu igrišča). Prinesiti je treba s seboj smuči, palice in smučarske čevlje.

SPDT obvešča, da se nadaljuje vpisovanje za smučarski tečaj, ki bo 1., 8. in 15. decembra.

SD Sokol iz Nabrežine obvešča, da se bodo začeli treninji minibasketa v ponedeljek, 11. t. m. ob 17. uri v nabrežinski občinski telovadnici.

SD Sokol iz Nabrežine sporoča, da bo vpisovanje v žensko odbojkarstvo ekipo danes, 9. t. m. ob 15. uri v nabrežinski občinski telovadnici.

Vabljeni so mladinke.

SD Sokol iz Nabrežine sporoča, da bo vpisovanje v žensko odbojkarstvo ekipo danes, 9. t. m. ob 15. uri v nabrežinski občinski telovadnici.

Vabljeni so mladinke.

SD Sokol iz Nabrežine sporoča, da bo vpisovanje v žensko odbojkarstvo ekipo danes, 9. t. m. ob 15. uri v nabrežinski občinski telovadnici.

Vabljeni so mladinke.

SD Sokol iz Nabrežine sporoča, da bo vpisovanje v žensko odbojkarstvo ekipo danes, 9. t. m. ob 15. uri v nabrežinski občinski telovadnici.

Vabljeni so mladinke.

SD Sokol iz Nabrežine sporoča, da bo vpisovanje v žensko odbojkarstvo ekipo danes, 9. t. m. ob 15. uri v nabrežinski občinski telovadnici.

Vabljeni so mladinke.

SD Sokol iz Nabrežine sporoča, da bo vpisovanje v žensko odbojkarstvo ekipo danes, 9. t. m. ob 15. uri v nabrežinski občinski telovadnici.

Vabljeni so mladinke.

SD Sokol iz Nabrežine sporoča, da bo vpisovanje v žensko odbojkarstvo ekipo danes, 9. t. m. ob 15. uri v nabrežinski občinski telovadnici.

Vabljeni so mladinke.

SD Sokol iz Nabrežine sporoča, da bo vpisovanje v žensko odbojkarstvo ekipo danes, 9. t. m. ob 15. uri v nabrežinski občinski telovadnici.

Vabljeni so mladinke.

SD Sokol iz Nabrežine sporoča, da bo vpisovanje v žensko odbojkarstvo ekipo danes, 9. t. m. ob 15. uri v nabrežinski občinski telovadnici.

Vabljeni so mladinke.

SD Sokol iz Nabrežine sporoča, da bo vpisovanje v žensko odbojkarstvo ekipo danes, 9. t. m. ob 15. uri v nabrežinski občinski telovadnici.

Vabljeni so mladinke.

SD Sokol iz Nabrežine sporoča, da bo vpisovanje v žensko odbojkarstvo ekipo danes, 9. t. m. ob 15. uri v nabrežinski občinski telovadnici.

Vabljeni so mladinke.

SD Sokol iz Nabrežine sporoča, da bo vpisovanje v žensko odbojkarstvo ekipo danes, 9. t. m. ob 15. uri v nabrežinski občinski telovadnici.

Vabljeni so mladinke.

SD Sokol iz Nabrežine sporoča, da bo vpisovanje v žensko odbojkarstvo ekipo danes, 9. t. m. ob 15. uri v nabrežinski občinski telovadnici.

Vabljeni so mladinke.

SD Sokol iz Nabrežine sporoča, da bo vpisovanje v žensko odbojkarstvo ekipo danes, 9. t. m. ob 15. uri v nabrežinski občinski telovadnici.

Vabljeni so mladinke.

SD Sokol iz Nabrežine sporoča, da bo vpisovanje v žensko odbojkarstvo ekipo danes, 9. t. m. ob 15. uri v nabrežinski občinski telovadnici.

Vabljeni so mladinke.

SD Sokol iz Nabrežine sporoča, da bo vpisovanje v žensko odbojkarstvo ekipo danes, 9. t. m. ob 15. uri v nabrežinski občinski telovadnici.

Vabljeni so mladinke.

SD Sokol iz Nabrežine sporoča, da bo vpisovanje v žensko odbojkarstvo ekipo danes, 9. t. m. ob 15. uri v nabrežinski občinski telovadnici.

Vabljeni so mladinke.

SD Sokol iz Nabrežine sporoča, da bo vpisovanje v žensko odbojkarstvo ekipo danes, 9. t. m. ob 15. uri v nabrežinski občinski telovadnici.

Vabljeni so mladinke.

TOTOIP

1. — prvi 1
drugi 1

2. — prvi 1 X
drugi X 1

3. — prvi 1
drugi 2

4. — prvi X X
drugi X 2

5. — prvi 1 1 1
drugi X 2 1

6. — prvi 2 2
drugi 2 X

Totocalcio

Cagliari - Sampdoria X 1
Cesena - Juventus X 2

Inter - Milan 1 X 2
LR Vicenza - Bologna 2

Napoli - Lazio X 2
Roma - Ascoli 1 X

Ternana - Varese 1
Torino - Fiorentina X 1 2

Genoa - Verona 1
Palermo - Foggia X

Taranto - Atalanta X
Lecchese - Livorno 1

Crotone - Reggina 2

Trebnski Primorec je srečanje z Roianesejem odigral na Padričah

Janko Perat

UMIRAJOČI ČAS

22.

Tudi njen žametni glas bom pozabil. To izgine še hitreje kot podoba. Podoba bo sicer ostala, le da se bo potapljala čedalje globlje v spomine. Čedalje bolj nerazločna bo, čedalje bolj izgubljena. Končno se bo spremenila v podobo, ki jo je ustvarila domišljija.

Bil sem srečen. Nikoli doslej nisem čutil, da tako močno živim z vsakim vlaknom svojega telesa. V meni je bil občutek razkošnosti, ki me je popeljala v kozmično odmakljenost, stran od časa in vojne in sovraštva. Bila je sreča. Trajala je sicer le trenutek. Zdaj je že mimo. Ostali bodo spomini in me spremljali skozi življenje, četudi vedno bolj odmaknjeni, vedno bolj neresnični.

«Je podporačnik Van Daaren vaša glavna sestra? Kaj je pravzaprav?»

«Oh, ona je hčerka nekega farmarja iz Transwala. Baj je strašno bogat. Ona pa je zelo izobražena. Menda je študirala v Cambridgeu. Kljub temu pa je južnoafriški oficirji nikoli ne vabijo v svojo družbo. Ne marajo je preveč.»

«Ampak zakaj ne? Meni se zdi kar čedna in prijetna. Ne razumem tega.»

«Oh, res je lepa, vendar ni čista belka. Veste, v njej se pretaka tudi črna kri. Niste opazili?»

«Ne. Kdo pa naj v tem babilonu ras in jezikov, kakršen

je Egipt, ve, kakšna kri se komu pretaka po žilah! Sicer pa: je to vprašanje sploh pomembno?»

«V Južni Afriki je menda še kako pomembno. Nikoli ne bo za moža dobila Južnoafričana njenega stanu, če ta kaj dá nase. Pri nas v Angliji to najbrž ni tako pomembno. Kljub temu sem raje čistokrvna Skotinja kot pa Južnoafričanka mešana krvi. Tudi če bi imela doma na tisoče krav, kot jih ima naša šefinja, ali pa gole roke, kot jih imam jaz.»

Uboga, čistokrvna Skotinja, ki nahaja zadovoljstvo v svoji rasni čistosti, čeprav se je narava grdo poigrala z njo! Rdečkasti lasje se ji prepletajo z oranžnimi v neko čudno, medlo in nelazirno barvno zmes. Obraz ima poln majhnih, drobnih pik, pege pa prav povsod, celo na očesni belini. Trepalnice ima skoro bele, obrvi komaj

Ženevska konferenca

(Nadaljevanje s 1. strani)

izročila. Vse to je povezano s skupnostjo in ne sme biti omejeno na voljnost in sposobnost posameznika, temveč zadeva celotno skupnost. To vprašanje moreta in morata urediti je manjšina kot skupnost in država, ne pa posameznik s državo. Le če bodo spoštovane pravice manjšine kot kolektiva, bo tudi posamezni član manjšine dosegel svoje pravice.

Stiri države, ki so z mirovnimi ali dvostranskimi pogodbami zavezane spoštovati manjšinske pravice ali pa so zanje kako drugače zainteresirane, se z Jugoslavijo strinjajo. Italija je na primer izjavila, da formalna enakost pred zakonom ne zadostuje, da manjšinsko vprašanje ni samo vprašanje nediskriminacije, ker to dejansko lahko pomeni nesnakost. Kljub težavam, ki jih poznamo, je treba zapisati, da je bila Avstrija mnenja, da imajo manjšine specifične potrebe in da jim je zato potrebna posebna zaščita. Madžarska je bila mnenja, da ni dovolj proklamirati enakopravnost manjšin, temveč jih je treba še posebej zaščititi.

Več držav je za kombinacijo kolektivnega in posamičnega, mnogi pa podpirajo mnenje, da so izključeni nosilci pravic in zaščite posamezniki, češ da gre za človekove pravice, katerih uživalec je lahko samo posameznik.

Jugoslavija je v tej dolgi razpravi večkrat ponovila, da sta v njeni formulaciji določila dva elementa, pri katerih vztraja: pri samem pojmu «narodnostne manjšine» in pri zaščiti pravic narodnostne manjšine kot skupnosti. Med razpravo je ena od sodelujočih držav, ki ima manjšino, vodil pa raznarodovalno politiko, celo predlagala, da je treba «spoštovati zakonite interese oseb, ki pripadajo po dvostranskih pogodbah in notranji zakonodaji že prizanim manjšinam». Jugoslovski delegat je odgovoril, da so dvostranske pogodbe in notranja zakonodaja sicer zelo važen element pri uresničevanju manjšinskih pravic, toda manjšine obstajajo tudi brez njih in da torej predlagano določilo človekove pravice zanika. Po takšni logiki bi bile namreč države, ki vodijo raznarodovalno politiko, pa niso podpisale nobene mednarodne pogodbe ali pa nimajo notranje zakonodaje o varstvu manjšin, brez siehernih obveznosti. Druge države so se na štiri oči v kulorjnih, izgovarjale na svoj notranji položaj, češ da bi določilo o manjšinah, če bi ga konferenca za evropsko varnost in sodelovanje sprejela, samo pospešilo obstoječo centrifugalno težnjo in podprlo zahteve njihovih manjšin po takšni ali drugačni avtonomiji. Kako bodo te države reševale probleme svojih notranjih manjšin je stvar njihove notranje ureditve. Ne moremo pa si misliti dokumentov konferenca za stabilizacijo Evrope, za nedotakljivost meja, ki ne bi poudarili pravic narodnostnih manjšin, ki živijo ob evropskih mejah, ločene od matičnega naroda. Spet drugi so skušali prepričati, da ne morejo podpreti jugoslovanske predloga zaradi obveznosti, ki da jih imajo do svojega bloka.

Več govornikov je podprlo drugi del jugoslovanske predloga o pomenu manjšin za priateljstvo med državami in narodi, nekaj pa jih je tudi ta pomen zanikalo.

Jugoslavija je v tej dolgi — deset sej trajajoči razpravi — ponudila več novih variant svojega predloga, v katerih pa ni umaknila prvotnih vsebinskih elementov, pač pa je vključila zaradi kompromisa nekaj predlogov in sprememb, ki so jih predlagale druge države. Besedila na tej konferenci namreč sprejemajo samo soglasno.

Ta razprava se je začela konec julija, nadaljevala pa od septembra do 6. novembra, ko je bilo besedilo določila začasnega «registrirano», kakor pravilo na tej konferenci. Zdaj obstaja soglasje glede dveh tretjin teksta. Zasluga za ta uspeh gre moči dokazov jugoslovanske delegacije, ki je kljub ostri opoziciji uspela prepričati večino delegacij o pomembnosti določila o narodnostnih manjšinah v sklopu načel o človekovih pravicah. Sporno je še mesto, ki se nanaša na to, kdo je nosilec zaščite, posameznik ali kolektiv.

Tako je v prvem komiteju. Drugi komitej je v glavnem zaključil redakcijo besedil o gospodarskem sodelovanju. O tretjem komiteju pa bi zaradi zapletenosti njegovega dela morali poročati posebej. Besedilo o stikih med ljudmi nastaja po polzevo, v resnici in izmišljenih težavah na področju izmenjave informacij, kulture in izobraževanja pa kdaj prihodnje. Računajo, da bo šele spomladi 1975 druga faza končana in možna tretja, da je svečano podpisovanje dokumentov v Helsinkih.

VPRAŠANJE KOMUNISTIČNIH POSLANCEV ZAGARIJU IN ANDREOTTIJU

Uslužbenka SID v začetku avgusta vedela za atentat na «Italicus»?

Ženska naj bi rekla materi, naj ne potuje z vlakom, ker «bodo počile bombe»

RIM, 8. — Od vseh preiskav o «rinih mrežah» in fašističnih atentatih je bila doslej najmanj uspešna preiskava sodnikov iz Bologne o pokolu na brzcu Italicus. Delen neuspeh je posledica objektivnih in subjektivnih težav, zlasti pa dejstva, da so sodniki naselili na čeri Sgrojevih laži. Sprva je kazalo, da je rimski sluga res ključna osebnost preiskave, tista, ki bo privedla do atentatorjev in mandatorjev, izkazalo pa se je, da se sodniki v vrtincu verzij in protiverzij, trditve in demantije niso znašli in so naselili na čeri.

V tej zmedbi bo morda osvetlila nekoliko sodnikom pot vest, ki prihaja iz Rima in ki jo vsebuje pisemno vprašanje, ki so ga komunistični poslanci Malagugini, Spagnoli, Coccia in Flamigni naslovili ministrom za obrambo in pravosodje. Poslanci vprašujejo, če po informacijah, ki jih imata ministra odgovorjajo resnici naslednja dejstva:

1. Da je politični urad rimske kvesture 8. avgusta poslal državne mu pravdnistvo poročilo o izjavah nekaterih državljanov. Ti naj bi bili prve dni avgusta priča telefonskemu pogovoru med uslužbenko obveščevalne službe in nekim neznanecem. Ženska naj bi opozorila sobesednika, naj ne potuje z «Italicusom», ker «na tem vlaku bodo počile bombe».

2. Politični urad naj bi izročil poročilo namestniku rimskega državnega pravdnika Paulinu Dell'Annu, ki je zaslusal priči telefonskega pogovora in uslužbenko SID in si pridržal dva meseca zadevno dokumentacijo preden jo je izročil kolegum iz Bologne.

3. Istega dne, torej 8. avgusta, naj bi politični urad izročil rimskemu pravdnistvu zajeten dosje, v katerem naj bi bilo isto gradivo, ki ga je mesec pozneje obrambno ministrstvo izročilo sodstvu. Dr. Dell'Anno, ki naj bi tudi dobil omenjeno gradivo, naj bi izdal vrsto nalogov za hišne preiskave, nato pa naj bi popolnoma pozabil na pomembni dosje. O vsej zadevi naj bi niti ne obvestil svojega predstojnika, načelnika državnega pravdnistva Dr. Siotta.

V primeru pritrilnega odgovora komunistični poslanci zahtevajo jasnila o ukrepih, ki sta jih ministri sprejela v tej zvezi in o preiskavi, da bi ugotovila morebitne odgovornosti uslužbenke obveščevalne službe. Istočasno zahtevajo tudi disciplinski postopek proti Dr. Dell'Annu in odtoten poseg pravosodnega ministra za usklajevanje in hitrejša napredovanje preiskave o terorističnih atentatih.

Da je vsebina vprašanja komunističnih poslancev v bistvu resnična dokazuje dejstvo, da sta načelnika pravdnistva v Bologni Dr. Lo Cigno in preiskovalni sodnik Dr. Vella zaslusila priči in uslužbenko obveščevalne službe. Ženska naj bi res telefonirala iz nekega bara, in sicer materi. Po govoricah iz sodnih krogov pa naj bi obvestilo ne bilo tako specifično, kot trdijo komunistični poslanci. Uslužbenka SID naj bi jo opozorila mater, naj ne hodi s taksijem na postajo, ker naj bi obstajala možnost atentatov.

Dr. Vella in dr. Lo Cigno sta zvečer zaslusila tudi policijske agente, ki so sestavili poročilo in ga izročili sodniku.

Kar zadeva ostale preiskave o prevratniških poskusih, danes ni velikih novosti po osmih zapornih nalogih, ki jih je rimski preiskovalni sodnik dr. Fiore podpisal večer v zvezi z Borghesejevim poskusom državnega udara. Omeniti gre le, da se kot vse kaže zgrajuje spor o pristojnosti med rimskimi in turinskimi sodniki. Kot je znano je turinski sodnik Violante zahteval od rimskih kolegov vso dokumentacijo, ki zadeva tako imenovani «oktobrski golpe». Odgovor rimskega državnega pravdnika s tem v zvezi je bil negativen. Za dokončni sklep je pristojen preiskovalni sodnik, ki pa bo osvojil argumentacijo pravdnistva. S tem se bo začel seveda spor o pristojnosti, ki ga bo moralo rešiti kasacijsko sodišče, trpela pa bo predvsem preiskava, ki bo praktično ustavljena do dokončnega sklepa vrhovnega sodišča.

Aretirani domnevni Montesijevi ugrabitelji

PADOVA, 8. — Policija je aretirala pet od sedmih domnevnih ugrabiteljev sina industrijca Montesija. Gre za Luciana Florianca, Danila Furlana, Paola Zaninija, Pina Ivanca in Ferdinanda Varotta. Kaže, da je policiji pomagal sam Montesi, ki je dal zelo točen opis stanovanja, v katerem so ga ugrabitelji držali. Montesi je večkrat slišal zvok letal, poleg tega pa je opazil, da v bližini nekdo igra na saksofon. Med blazinami divana, ki je bil v sobi, je skrli gumb, ki ga je odtrgal s svojega jopiča. Na pod-

lagi teh elementov so policija in karabinjerji s potrpežljivim delom ugotovili, v kateri hiši so ga ugrabitelji držali. V notranjosti so prišli skozi okno ter ugotovili, da gre res za stanovanje, o katerem je govoril Montesi, saj so dobili tudi gumb med blazinami divana.

Pozno zvečer so policijski organi našli tudi veliko vsoto denarja, ki je po vsej verjetnosti del odkupnine, ki so jo Montesijevi plačali za osvoboditev svojega sorodnika. Gre za 700 milijonov lir, ki so jih našli v stanovanjih Pina Ivanca ter Danila Furlana. Policija je tudi ugotovila, da je restavracija, iz katere so 3. novembra ugrabitelji prinesli Montesiju toplo juho in zrezke, v neposredni bližini stanovanja, kjer je bil zaklenjen.

POMEMBNA RAZSODBA USTAVNEGA SODIŠČA

Proglasiti politično stavko ni več kaznivo dejanje

Sodniki so bili mnenja, da je člen kazenskega zakonika, ki je proglasil politično stavko za zločin, protiustaven

RIM, 8. — Ustavno sodišče je proglasilo za protiustaven člen 503 kazenskega zakonika, ki proglasa politično stavko za kaznivo dejanje. Edini kazniv primer je po mnenju ustavnih sodnikov stavka naperejena proti ustavnim državnim telesom in katere namen je strmo glavit organske ljudske suverenosti.

Vprašanje ustavnosti člena 50 kazenskega zakonika, ki je «plevel» iz fašističnih časov, so sprožili odvetniki župana in tajnikov političnih strank iz Ronk. Ob umoru sindikalista Malacarie v Reggio Calabria je občinski odbor dal nalepiti po vsej občini letake, s katerimi so obsojali fašistični zločin in proglasili endonevno protestno stavko. Znani tržiški fašist, Guerin, urednik lista «Sentinella d'Italia» je na podlagi fašističnega zakona prijavil župana in tajnike strank ustavnega loka sodišču, češ da so napovedali politično stavko, kar je kaznivo dejanje.

S svojo današnjo razsodbo so ustavnostni sodniki odpravili še eno anahronistično določilo kazenskega zakonika. Že dalj časa je ustavno sodišče poklicano, da odloča o vprašanjih, ki so za demokratično zgradbo izrednega pomena. To se je zgodilo z razsodbo o monopoli televizije, tokrat je šlo za člen fašističnega zakona, v kratkem bo moralo

Kljub proglasitvi izrednega stanja, argentinski vladi ni uspelo zajeziti napadov levičarskih gverilcev. Ti so večer napadli garažo policijskih vozil in zažgali 18 avtobusov

SVETOVNA KONFERENCA O PREHRANI V RIMU

Rešitev vprašanja lakote možna samo v okviru OZN

Poudarjena potreba po pospešenem razvoju kmetijstva

RIM, 8. — V palači kongresov se je, nadaljevala svetovna konferenca o prehrani. V drugi od treh komisij so dosegli široko enotnost glede potrebe po ustanovitvi svetovnega informacijskega sistema o razpoložljivosti in potrebi prehranskih zalog. Splošnemu odobravanju se ni pridružila albanska delegacija, ki je danes ponovno izrazila zaskrbljenost, o kateri so večer govorili kitajski predstavniki, ki se bojijo, da bi mednarodni informacijski sistem na kmetijskem področju bil preveč obvezujoč ter v nasprotju z načelom suverenosti posameznih držav.

Včeraj je v svojem pogosu jugoslovanski delegat Sefer dejal, da je težave v današnjem svetu mogoče premagati samo z vsebinsko spremembo gospodarskih odnosov. Poudarki v govoru vodje jugoslovanske delegacije so bili v tem, da se mora konferenca v večji meri posvetiti problemom trgovine, kajti neprestano slabšanje pogojev zanjo na škodo nerazvitih ne omogoča povečanja kmetijske proizvodnje. Sefer je rekel, da je treba preučiti predloge o osnovenju novih teles, ki bi se ukvarjala s problemi prehrane. Prehranske strategije ni mogoče načrtovati brez aktivne politike in pomoči generalne skupščine OZN. Nerazvite države so proti rešitvi tega vprašanja izven svetovne organizacije. Indijski delegat Jagjivan Ram je posebej poudaril, da so združeni narodi edino pristojno

mesto za reševanje problema lakote v svetu.

Danes je prišlo do manjšega incidenta, ko so člani sovjetske delegacije izrazili svoje nezadovoljstvo zaradi sistema, s katerim določajo vrstni red govornikov na plenarnem zasedanju. Po tem vrstnem redu bi danes sovjetski delegat moral govoriti po 21 govornikih, se pravi pozno zvečer, ko so delegati, občinstvo in novinarji utrujeni od naporne razprave v teku dneva. Sovjetska delegacija je celo zagrozila, da bo zapustila konferenco. Vest se je z bliskovito naglico raznesla med delegati. Na srečo so nesporazum prenosili in sovjetski delegat je spregovoril kot 17., približno ob 5. uri popoldne.

V jutranjih urah so spregovorili delegati afriških in azijskih držav, ki so poudarili potrebo po razvoju kmetijske proizvodnje in ustanovitvi skupnega kmetijskega sklada.

Spregovoril je tudi argentinski delegat, ki je predlagal ustanovitve svetovnega sistema za koordinacijo kmetijske raziskave ter za enakomerno porazdelitev mednarodnih skladov, ki so namenjeni za te študije.

Italijanski zunanji minister Moro je danes zvečer v Vili Madama priredil slavnostno večerjo v čast delegatom na svetovni konferenci o prehrani. Večerje so se udeležile številne italijanske in tuje osebnosti.

Bogate glasbene prireditve

(Nadaljevanje s 4. strani)

sektet, Stamtizem koncertu za flavto in orkester, Haendlovi Sulti v D-duru za trobento in orkester, Debussyjevih šestih antičnih epigrafi ter v Bachovem II. ham-burskem koncertu pripravil razgiban doživljajski večer.

Toda kljub temu bi skoro morali dati v tem oziru prednost orkestru Slovenske filharmonije pod vodstvom Oskarja Danona. Kakor da je bil orkester prerujen in v svojem pristnem odzivu pomlajen, interpretativno izredno koncentriran, doživljajsko dinamičen. Ni bilo prednosti te ali one skupine; čista, precizna, kompaktna so bila pihala in trobila kakor homogene in enotno delujoče vse skupine godal. Že pri Božičevem «Krepsintrum» se je takoj utrdila kreativna iskra, da so godala v naslednjem Bachovem koncertu za violino in oboe iz strogo zasnovane forme izžarevala malokdaj stilno tako pristno pogojeno in osvajaajoče muziciranje. Dirigent je umel strniti solistični part, ki sta ga oblikovala Igor Ozim na violini in Drago Golob na oboi, v plastično grajenje z orkestrom in je na ta način izval močne impulze.

Spored se je stopnjeval v široki, romantično razpetih lokih notranje dramatično, a v bistvu lirčno nadahnenih Brahmsovih štirih poslednjih pesmih za glas in orkester, ki jih je z vsem občutjem zapela Radmila Bakočević. Soj najvišji vzpon pa sta orkester in dirigent dosegla v Sulti iz baleta Zar - plica Igorja Stravinskega. Tu je orkester pokazal visoko kvaliteto igre in izmeril globino svoje umetniške dojemljivosti, dirigent pa izpovedal svojo umetniško potenco, a obenem potr-dil voljo do pripravljanja in sposobnost umetniškega dvigavanja ansambla. Dvorano Kolarčeve univerze smo zapuščali pod vtisom, da smo poslušali nepovnljivo interpretacijo in doživeli izreden umetniški trenutek.

35 RANJENIH IN EN MRTEV V FKSPLOZIJI

Bomba razdejala londonski pub

Atentat je baje povračilno dejanje za ustrelitev pripadnika IRA, ki je skušal pobežniti iz taborišča Maze

LONDON, 8. — Strahovita eksplozija je razdejala prejšnjo noč bar «King's Arms» v jugovzhodnem predmestju Londona ter povzročila smrt mlajšega moškega in hude poškodbe 35 osebam, ki so bile ta čas v javnem lokalu. Prvotno je britanska policija Scotland Yard sporočila, da je bilo pet mrtvih, vest pa so kasneje demantirali. Med ranjenci sta tudi pripadnici pomožnih ženskih vojaških oddelkov, sploh pa je bila večina obiskovalcev javnega lokala vojakov, saj je bar v neposredni bližini velike vojašnice v mestni četrti Woolwich. Dostop v bar z zavoji, kovčki, škafli in podobnim je bil strogo prepovedan, zato menijo, da je bomba (nihče ne dvomi, da je šlo za bombu, ki jo je sestavljalo od tri do pet kg eksploziva) nekdo vrzel skozi okno v notranjost bara. To domnevo potrjujejo pričevanja nekaterih očividcev, ki so pred eksplozijo videli

avto, v katerem sta bili dve ženski in moški in ki se je z veliko naglico oddaljil.

Očetovstvo nad atentatom si lasti irska organizacija «Red Flag 74», katere predstavnica je telefonirala uredništvu dnevnika «Daily Mail» ter dejala z močnim irskim naglasom: «Morda bodo sedaj vaši vo-jaki prenehali streljati na jetnike, ki skušajo zbežati». Očitno je mislila na poskus množičnega pobe-ga iz taborišča v Mazeu pri Belfastu. Ob tisti priložnosti so britanski vo-jaki ubili mladega člana irske organizacije IRA.

Prvi rešitelji, ki so prispeli na kraj eksplozije, so imeli pred seboj strahoten prizor. Pročelje poslopja, v katerem je bil bar, je bilo skoraj v celoti porušeno. V notranjosti pa se je na desetine ranjenec vžijalo po tleh v velikih mlakah krvi. Ranjenec so prepeljali v bližnjo bolnišnico, kjer so vse štiri operacijske sobe delovale do poznih jutranjih ur. Med prevozom v bolnišnico je eden od ranjenec umrl.

Bar ali pub, kot ga imenujejo v Veliki Britaniji, je tradicionalna družbena ustanova, v kateri se zbirajo prebivalci posamezne ulice, ali celo manjše mestne četrti. V pubu «King's Arms» so se ponavadi zbirali vojaki iz bližnje vojašnice, tam je bilo tudi poslopje, v katerem so stanovali poročni vojaki s svojimi družinami.

Britansko-ugandska diplomatska vojna

NAIROBI, 8. — V soboto bo 14 uslužbenec britanskega veleposlanstva v Kampalu odpotovalo v London. Gre za posledico ukaza, ki ga je ugandska vlada naslovila na britanski diplomatski sedež, ki je zahtevala, da je treba skrajšati število osebja s 50 na 5. Kot poročilo je britansko zunanje ministrstvo sporočilo ugandskemu veleposlanstvu v Rimu, da bo 8. od skupno 13 uslužbenec veleposlanstva v Londonu moralo odpotovati konec tedna.

Diplomska vojna med Londonom in Kampalo se je začela, ko je predsednik Amin obtožil vrsto uslužbenec britanskega veleposlanstva volnuse dejavnosti. Poleg tega se je ugandska vlada pritožila, češ da je britanski tisk večkrat objavil vesti, ki žalijo ugled predsednika Amina.

NEAPELJ, 8. — Približno 100 oseb in skupina občinskih svetovalec-jev v znamenje protesta zasledo županstvo v kraju Sant'Arpino. Protestirajo proti pitemu interesu pristojnih oblasti, ki niso še ničesar ukrenile, da bi odpravile posledice povodnj, ki je 21. septembra pri-zadel Sant'Arpino, mestce s približno 5.000 prebivalci, kakih 17 km od Caserte. Do zasedbe je prišlo ob koncu sepe občinskega sveta, ki so jo sklicali, da bi sklepali o usodi približno 70 prizadetih družin.

STRAHOVITA PROMETNA NESREČA PRI PARMU

Petčlanska družina v smrt zaradi blaznega prehitevanja

«Giulia» med prehitevanjem zdrsnila na mokrem cestišču in se zaletela v tovornjak, ki je vozil nasproti

PARMA, 8. — Neprevidezost šoferja in spolzka cesta sta še enkrat kotvrali hudi prometni nesreči, v kateri je izgubilo življenje 32-letnega Giovannija Melonija iz Sassarija so izgubilo življenje, njegova 34-letna brat Salvatore, njegova 24-letna žena Costantina ter njegova otroka Giampiero in Andrea, stara dve oziroma eno leto.

Lažje poškodovani so bili sirska študenta, ki sta zaradi trenčanja z vozila s ceste in se nekoliko pobila ter šofer tovornjaka, ki se je prevrnil v jarek. Vsi trije bodo okrevali v nekaj dneh.

Vaški zvon je komaj odbil polnoč. Ob tisti uri je bil promet izredno redek: dva tovornjaka s prikolico, last tvrdke Marzani in Ancone, sta počasi vozila proti Parmu, za njima pa je bil «volkswagen» last sirskega študenta, ki študira farmacijo na univerzi v Parmu. Nenadoma je z nasprotni strani pridrvela «giulia», ki je komaj prehitela neko počasnejše vozilo. Iz nepojasnjenih razlogov je «giulia» oplazila avto sirskega študenta, se zavrtela okrog svoje osi in z vso silo treščila v tovornjak. Tudi brezupni poskus šoferja tovornjaka, da bi preprečil nesrečo ni pomagal: težko vozilo je zdrsnilo na mokri cesti in se prevrnilo v obcestni jarek.

Prvi reševalci so bili priča strahotnemu prizoru: potniki «giulie», ženska in dva otroka, so ležali mrtvi med skotrovinno pločevino; v bližnjem jarku, polnem blata je bilo truplo šoferjevega brata, voznik pa je ležal okrvavljen in hudo ranjen sredi cestišča. Sprito hudih notranjih in zunanjih poškodb je tudi on umrl kmalu po prevozu v bolnišnico.

Neprevidezost šoferja «giulie», ki je v prevleklom zaupanju v svojo

Korupecija med občinskimi uslužbenci v New Yorku

NEW YORK, 8. — Po preiskavi, ki je trajala več kot dve leti, so odkrili v New Yorku številne primere korupcije, v katere so bili zapleteni občinski funkcionarji in voditelji gradbenih podjetij. Kaže, da je v primer zapletenih vsaj 170 občinskih uslužbenec, ki so prejeli od 5 do 50.000 dolarjev zato, da bi sklenili dogovore z nekaterimi podjetji in izstavljal ustrezna potrdila. Kaže, da so občinski inspektorji v enem letu z lahkoto podvojili svoje dohodke, tako so nekateri prejeli plačo plače, do 30.000 dolarjev (približno 20 milijonov lir) letno. Politijski agent, ki je dal časa preiskovalcu to zadevo je izjavil, da so ga v letu dni skušali kar 76 krat podkupiti.